

**PLAN GENERAL DE SANET Y NEGRALS.
NORMAS URBANÍSTICAS**

AYUNTAMIENTO DE SANET Y NEGRALS

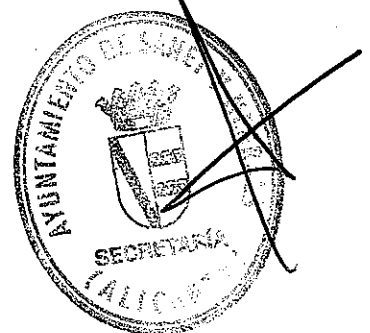
2. CATÁLOGO DE YACIMIENTOS ARQUEOLÓGICOS

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'INFRAESTRUCTURES, TERRITORI I MEDI AMBIENT

DILIGENCIA: Para hacer constar que este documento
fue APROBADO DEFINITIVAMENTE

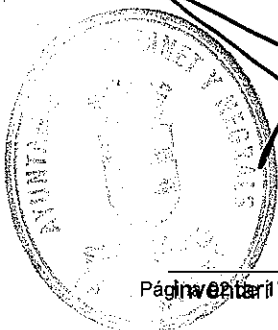
el día **26 ABR 2012**

Fdo.: El Secretario de la Comisión Territorial de Urbanismo

El patrimoni cultural valencià és una de les principals senyes d'identitat del poble valencià i el testimoni de la seua contribució a la cultura universal. Els béns que l'integren constitueixen un llegat patrimonial d'inapreciable valor, la conservació i enriquiment del qual correspon a tots els valencians i, especialment, a les institucions i als poders públics que el representen.

(Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià)

Índex

1. Introducció
2. Consideracions de caràcter legal
3. Consideracions tècniques:
  - 3.1.- Contingut
  - 3.2.- Advertència preliminar
  - 3.3.- Metodologia de treball
  - 3.4.- Descripció de la fitxa
4. Llistat de jaciments arqueològics
5. Els jaciments arqueològics per etapes històriques
6. Índex de protecció dels jaciments arqueològics
7. Plànol dels jaciments arqueològics del terme municipal de Sanet i Negrals
8. Fitxes d'inventari de jaciments arqueològics

INVENTARI DE JACIMENTS ARQUEOLÒGICS DE SANET I NEGRALS

1.- Introducció

Sanet i Negrals té un terme municipal de 4,1 qm² d'extensió i al voltant de 550 habitants, se situa a la comarca de la Marina Alta, en el tram mig del riu Girona i a l'extrem sud de Segària. D'aquesta serra li corresponen els pics de les Penyes Roges, amb una altura de 376 m, la més alta del terme. Després ja trobem altres turons i llomes més baixos, per acabar amb un terreny que baixa en vessant cap el pla del Girona, com bé ho indica la partida els Plans. Al Girona desguassen alguns barrancs com el de la Bolata, amb abundant aigua la major part de l'any, el Trullens que ve de Benidoleig, en el marge dret, i d'altres de menor importància. Forma part de la Rectoria junt amb Benimeli, Ràfol, Sagra, etc.

Com veurem en aquest treball, els primers assentaments del terme municipal ens porten a la prehistòria, més concretament a l'Edat del Bronze (aproximadament fa uns 4000 anys) amb els xicotets poblats de les Penyes Roges. Pràcticament ja hi haurà una continuïtat d'hàbitat fins l'actualitat en una zona tan rica com la Rectoria.

Els dos pobles de Sanet i els Negrals foren assentaments andalusins, alqueria el primer i rahal el segon. L'any 1609 sumaven 28 cases i després de l'expulsió dels moriscos l'ordre de Sant Jaume i el cavaller Pasqual van imposar unes condicions molt feixugues als primers repobladors qui abans de l'any 1636 van abandonar els pobles i foren substituïts en gran part per mallorquins. L'any 1787 hi havia 216 habitants. Els dos pobles, molt pròxims entre si, intentaren una Unió Legal en els anys 1821-1823, però serà el 1834 quan es fusionen definitivament en un sol municipi.

2.- Consideracions de caràcter legal

L'obligació de les institucions i poders públics de vetllar per la conservació i enriquiment del Patrimoni Cultural ha quedat suficientment especificada al llarg de tot l'ordenament jurídic actual, tant a l'àmbit estatal com autonòmic. La Constitució Espanyola (1978) arplega a l'article 46:

"Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, en qualsevol que siga el règim jurídic i la titularitat. La llei penja sancionarà els atemptats contra aquest patrimoni".

La pròpia Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià es constitueix en el marc legal de l'acció pública i privada dirigida a la conservació, difusió, foment i acreixement del patrimoni cultural a l'àmbit de la Comunitat Valenciana. També la Llei 16/1985 del Patrimoni Històric Espanyol i el Reial Decret 111/1986, de desenvolupament parcial de l'anterior, així com en l'establert a l'article 31.5 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, es troben referències legals a tal efecte.

Disposicions que en tot cas, sempre van acompanyades, entre altres instruments, de mesures legals afavoridores de la confecció d'inventaris i catàlegs de béns culturals, jaciments arqueològics, béns de relevància local, etc.; és a dir, d'aquells elements del patrimoni històric que formen part de la nostra cultura com a comunitat humana.

En aquest sentit, també la Llei 6/1994 Reguladora de l'Activitat Urbanística de la Comunitat Valenciana disposa a l'article 17.3 que:

"... en consonància amb les polítiques de conservació del patrimoni històric, arquitectònic i cultural, definides pels òrgans competents, catalogarà els béns immobles i adoptarà les mesures protectores que, conforme a aquelles, resulten d'interés."

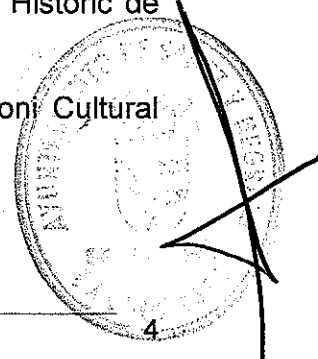
També a l'article 25,1, on tracta del Catàleg de Béns i Espais Protegits diu:

"Els Catàlegs de Béns i Espais Protegits formalitzaran les polítiques públiques de conservació, rehabilitació o protecció dels béns immobles o dels espais d'interés. Per aquesta qüestió seleccionaran els que es consideren d'interés artístic, històric, paleontològic, arqueològic, etnològic, arquitectònic o botànic i els que integren un ambient característic o tradicional, així com els que es pretenen conservar per a la seua representativitat del patrimoni cultural comú o per raons paisatgístiques".

Així doncs, insisteix en la política de protecció del patrimoni històric basat, entre altres pilars, en el coneixement dels béns a protegir, en el seu inventari i catalogació de forma que es facilite la seua interpretació i comprensió, a més de la valoració i gaudi per part dels ciutadans.

En virtut d'aquests manaments legals, les corporacions locals a l'hora d'establir un Pla General d'Ordenació Urbana, o en el seu defecte, unes Normes Subsidiàries de Planejament Municipal, entesos com a instruments de planificació urbanística, deuen vetllar per l'acompliment dels anteriors preceptes amb mesures que tendiran a la protecció del Patrimoni Històric de cada poble.

És per això que l'article 4.2 de la Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià estableix que:

"Les entitats locals estan obligades a protegir i donar a conèixer els valors del patrimoni cultural existent en l'àmbit cultural respectiu. Els correspon especialment:

- a) *Adoptar les mesures cautelars necessàries per a evitar el deteriorament, pèrdua o destrucció dels béns del patrimoni cultural.*
- b) *...*
- c) *Exercir la resta de funcions que expressament els atribuïska aquesta llei, sense perjudici del què estableix la legislació urbanística, mediambiental i qualsevol altra que s'hi haja d'aplicar en matèria de protecció del patrimoni cultural."*

Per tot això, a l'hora de procedir a la revisió del plantejament urbanístic de Sanet i Negrals cal contemplar el patrimoni històric com un element de diversificació que permeta dinamitzar la gestió de l'espectre urbà i rural, enriquint-la amb valors culturals. El patrimoni històric no s'ha d'entendre com un obstacle pel desenvolupament urbanístic del municipi i per a les tasques d'ordenació del mateix. Aquestes mesures afavoriran la millora de la qualitat de vida i l'increment del nivell cultural dels ciutadans que financen, gaudixen i que, en ocasions, patixen l'aplicació de les normatives urbanístiques.

3.- Consideracions tècniques

3.1.- Contingut

El present catàleg de jaciments arqueològics identifica i singularitza aquells llocs on ha quedat testimoni permanent de l'assentament o de l'activitat humana dels habitants de les terres compreses a l'actual terme municipal de Sanet i Negrals des de la Prehistòria fins el segle XX.

3.2.- Advertència preliminar

La realització d'aquest catàleg no ha pretés ser un inventari exhaustiu de tots els jaciments arqueològics existents al terme municipal de Sanet i Negrals. Es parteix de la mancança d'una prospecció sistemàtica i planificada de tot l'àmbit territorial afectat que permeta conèixer el nombre de jaciments en un alt percentatge.

3.3.- Metodologia de treball

L'elaboració de l'inventari s'ha basat en la localització de jaciments arqueològics, en la confecció d'una fitxa descriptiva i analítica on quedaren recollides totes aquelles dades de tipus administratiu, urbanístic, etc. necessàries per a l'aplicació d'una política de protecció activa.

Per a la localització de jaciments arqueològics ens hem trobat amb una escassa bibliografia local que fera referència a aquest tema. S'han revisat les revistes de festes locals i les diverses publicacions de caràcter comarcal que feren referència a Sanet i Negrals. S'ha consultat l'Inventari de Jaciments Arqueològics de la Direcció General de Patrimoni Artístic de la Generalitat

Valenciana i s'ha confirmat la seua existència sobre el terreny. A més, s'han realitzat en el terme municipal diferents prospeccions arqueològiques parcials, sense recollida de material, pels jaciments nous que no estaven fixats. També s'ha consultat els fons de materials dels diferents Museus de la comarca. El resultat final és de 7 jaciments arqueològics.

3.4.- Descripció de la fitxa

Aquest nombre de jaciments arqueològics no correspon amb la quantitat real de jaciments existents en el terme. Ja s'ha apuntat anteriorment que una prospecció sistemàtica del terme municipal augmentaria considerablement el número.

S'ha procedit a dissenyar una fitxa morfològicament acord amb la ja existent de Patrimoni Immoble, però amb les variacions pròpies de les necessitats tècniques pròpies dels béns descrits.

En primer lloc, s'ha disposat d'un bloc de "**dades geogràfiques**" on junt amb el nom del jaciment se situa el jaciment arqueològic en la partida, el municipi i la comarca. S'ha intentat emprar els topònims propis del poble, però no sempre és possible ja que a vegades els jaciments ja venen denominats per una cartografia incorrecta, etc.

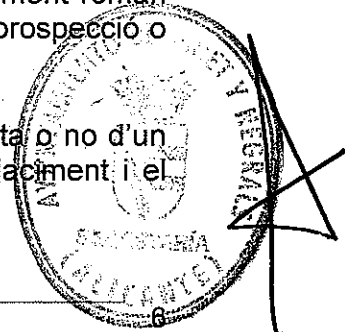
Les "**coordenades cartogràfiques**" es basen en el *Mapa Topogràfic Nacional de España* del Ministeri de Foment, Institut Geogràfic Nacional, a escala 1:25.000. Junt a les coordenades geogràfiques i l'altitud sobre el nivell del mar, s'acompanya d'una breu descripció de l'accés i del paisatge del lloc on es localitza el jaciment.

En el bloc "**descripció del jaciment**" s'expliquen les característiques de l'assentament, la possible existència d'estructures, l'explicació d'aquestes, etc. A continuació tenim la informació sobre les "**dades de registre material**" per conèixer el tipus de materials arqueològics (ceràmics, lítics, ossis, etc.) que apareixen en el jaciment. També del museu, col·lecció museogràfica o altra entitat similar on aquests materials estan dipositats ("**materials dipositats**").

A l'apartat "**cronologia i periodització**" coneixerem el tipus de jaciment (lloc d'hàbitat, necròpolis, etc.), la seua adscripció cultural i la cronologia.

Dins el capítol "**dades cadastrals**" sabrem la informació respectiva del cadastre, les parcel·les on s'ubica el jaciment, del propietari d'aquestes, etc. A més, s'ha afegit:

- actuacions arqueològiques realitzades ens informa si el jaciment roman inèdit, si ja havia estat localitzat, si ha tingut algun tipus de prospecció o excavació arqueològica anterior...
- règim jurídic al que es troba acollit cada jaciment, si es tracta o no d'un Bé d'Interés Cultural (BIC), l'índex de protecció que té el jaciment i el

tipus de categoria establerta per a cadascun d'ells en la corresponent zonificació arqueològica establerta en la normativa específica del PGOU.

- estat de conservació actual, on s'especifica si està intacte o ha sofert algun tipus d'alteració o transformació que haja repercutit en la conservació del jaciment.
- perill de destrucció, on s'estableix una gradació tripartita (alt, mitjà i baix) per a definir l'existència de factors urbanístics, econòmics, etc. que pogueren influir, negativament, a curt i mitjà termini en l'estat de conservació actual del jaciment.

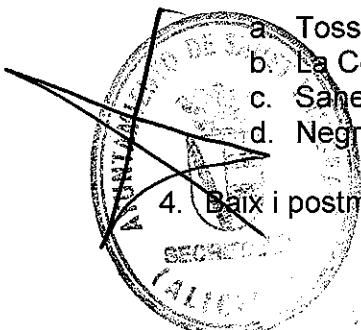
L'apartat de la "**bibliografia**" ens facilitarà accedir a la informació tècnica complementària de cadascuna de les fitxes. I finalment al "**material gràfic**" hi trobarem el plànol de situació, el plànol del cadastre amb la localització de les parcel·les envoltades per un cercle roig i fotografies representatives del jaciment arqueològic.

4.- Llistat de jaciments arqueològics

1. Penyes Roges I
2. Penyes Roges II
3. Molí Negrals, vil·la romana
4. Tossalet de Pere-Antoni
5. La Corona
6. Sanet
7. Negrals

5.- Els jaciments arqueològics per etapes històriques

1. Edat del Bronze
  - a. Penyes Roges I
  - b. Penyes Roges II
2. Època romana
  - a. Molí Negrals, vil·la romana
3. Altmedievals i andalusins
  - a. Tossalet de Pere-Antoni
  - b. La Corona
  - c. Sanet
  - d. Negrals
4. Baix i postmedievals

- a. Sanet
- b. Negrals

6.- Índex de protecció dels jaciments arqueològics

Del total dels set jaciments arqueològics que s'han fixat, cadascun té unes característiques pròpies, n'hi ha de tot tipus, es localitzen al pla, a la serra, en alts cims, en les vessants de les muntanyes, en terres de conreu i en penyals rocosos. Alguns tenen estructures arquitectòniques visibles, com les Penyes Roges II o el tossalet de Pere-Antoni. D'altres tan sols tenim escasses referències com els hàbitats medievals de Sanet i Negrals. Amb tot i amb això la seua importància és la mateixa i les mesures de protecció que se'ls han d'aplicar també.

Els jaciments s'han agrupat en quatre categories atenent a les condicions de conservació, classificació del sòl on s'ubiquen, les activitats permeses en el mateix, etc. Aquesta zonificació ha quedat de la següent manera:

Categoria A:

- Nucli antic de Sanet
- Nucli antic de Negrals

Categoria B:

- La Corona

Categoria C:

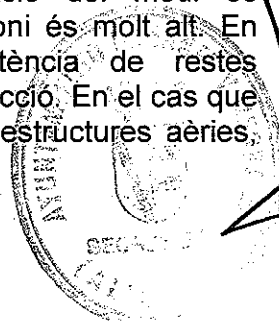
- Molí de Negrals, vil·la romana

Categoria D:

- Penyes Roges I
- Penyes Roges II
- Tossal de Pere-Antoni

La categoria A estaria marcada bàsicament per l'existència d'un nucli urbà consolidat. Les restes arqueològiques dels assentaments medievals de Sanet i Negrals es localitzen en el mateix solar que ocupa actualment el municipi. S'ha produït una continuïtat de l'hàbitat amb tot el que això comporta. A vegades perduren estructures ben visibles com podria ser el Palau dels Merita a Negrals però la majoria de les vegades els testimonis arqueològics romanen ocults.

En els casos on l'activitat humana de transformació del medi és pràcticament continuada el perill de destrucció del patrimoni és molt alt. En aquests casos sempre que hagen indicis de l'existència de restes arqueològiques cal fer un seguiment de les obres de construcció. En el cas que aquestes es constaten, ja siga en el subsòl o es tracte d'estructures aèries, caldrà procedir a la intervenció arqueològica.

La presència de sòl urbanitzable marca la categoria B. Actualment el jaciment arqueològic de la Corona es troba en una zona agrícola de muntanya, en el cas que en un futur pròxim aquest espai s'incloguera en un espai urbanitzat caldria prendre les mesures escaients per a la protecció del jaciment.

La categoria C posa de relleu que el jaciment arqueològic es troba en el pla i en una zona agrícola, on la pressió urbanística és menor. Aquests tipus de jaciments tenen un perill de destrucció relacionat amb els canvis de conreu, roturacions, transformacions del terreny en general, obres de millora de camins, soterrament de conduccions d'aigua, etc.

Els assentaments de les Penyes Roges I i II, així com el Tossalet de Pere-Antoni es trobem en llocs alts de la zona sud de la serra de Segària. Els hem inclòs en la categoria D perquè aquesta zona gaudeix d'un índex de protecció natural (espai verd) relacionada amb els Llocs d'Interès Comunitari (LICs) denominat "Valls de la Marina" i la Xarxa Natura 2000 de la Generalitat Valenciana.

Sanet i Negrals, 30 abril de 2004.

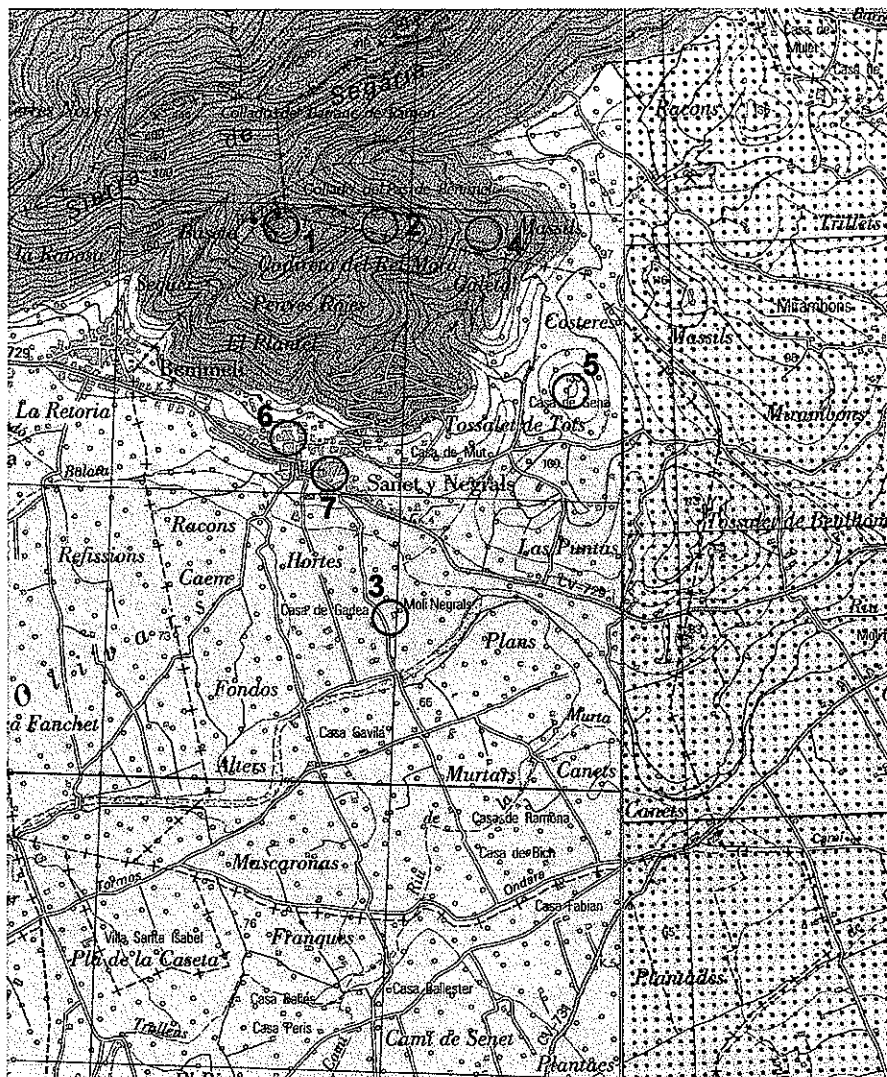

Sgnt: Pasqual Costa Cholbi
Arqueòleg col. núm. 13.911 CDL. València

7.- Plànol dels jaciments arqueològics del terme municipal de Sanet i Negrals

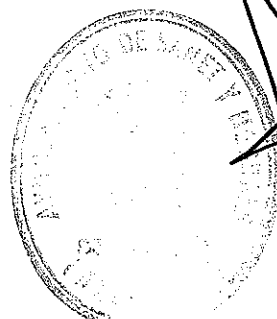
Plànol 822-I Plànol 822-II

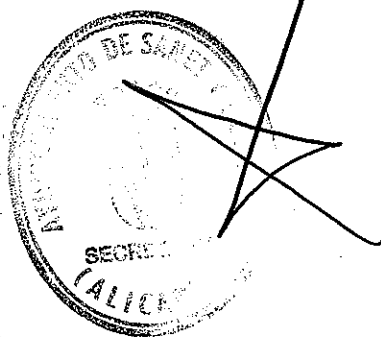
Plànol 822-I Plànol 822-II

Jaciments arqueològics:

- 1.- Penyes Roges I
- 2.- Penyes Roges II
- 3.- Molí Negrals vil·la romana
- 4.- Tossalet de Pere-Antoni
- 5.- Corona
- 6.- Sanet
- 7.- Negrals

8.- Fitxes d'inventari de jaciments arqueològics

Fitxa arqueològica núm: 1.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **PENYES ROGES I,
CADIRETA DEL REI MORO I.**

PARTIDA: Costera Llarga.
MUNICIPI: Sanet i Negrais.
COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 40" N. Long. 0° 02' 00" O.

COTES S.N.M: 310 - 372 m.

ACCÉS:

Des del nucli urbà de Sanet i Negrais agafarem l'av. d'Alacant, buscarem el c/ de la Constitució i el c/ Massils que es troba en la vessant de la muntanya ja en la "Urbanització Montesano". Seguirem els carrers de la urbanització fins arribar al límit d'aquesta, junt a una antena de telecomunicacions. Des d'aquest lloc deixarem la carretera asfaltada i continuarem a peu per la vessant de la muntanya fins el pic més alt que és on s'ubica l'assentament de les Penyes Roges I.

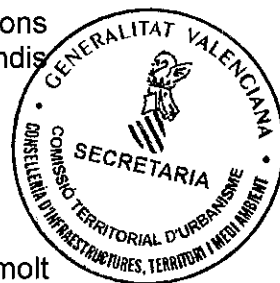
- PAISATGE

Muntanya abrupta amb afloraments de roca natural de tipus calcari. Hi ha algunes zones abancalades i antigament conreades. Queden molt escasses restes del conreu originaris (ametlers, garrofers) i predominen les formacions típicament mediterrànies bastant degradades per l'actuació dels incendis forestals.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

Com que hi ha dos assentaments molt similars de l'Edat del bronze, molt pròxims entre si, els hem diferenciat amb el nom Penyes Roges I i II. El primer, que correspon a aquesta fitxa, se situa en el pic més alt, a 372 m.s.n.m, el segon està a 302 m.

L'assentament de les Penyes Roges I se situa al caramull i a les vessants d'un dels pics de l'estribació sud de la serra de Segària. Aquesta zona de muntanya es troba a l'esquena de la població de Sanet i Negrais i se separa de la resta de Segària pel coll del Pas de Benimeli. Al *Mapa Topogràfic Nacional* (2000), fulla núm. 822-I (59-63) d'Orba, aquestes muntanyetes també

s'anomenen Cadireta del Rei Moro i és per això que a la fitxa d'inventari de jaciments arqueològics realitzada per A. Serna i M.A. Esquembre al jaciment que ara tractem es diu d'aquesta forma. La gent de la zona sap que el topònim de la Cadireta del Rei Moro es localitza més al nord, en el nucli principal de la serra de Segària, pròxima a altres antenes de telecomunicacions i just dalt del castell de Segària. Les antenes també estan mal situades. A més, aquest jaciment pertany al terme municipal de Sanet i Negrals, mentre que els anteriors autors l'ubiquen al terme municipal de Benimeli.

El cim de la muntanya està rodejada per penyasegats al nord i a l'oest, de manera que la zona més fàcil d'accedir al jaciment seria per l'est i pel sud. Amb tot i amb això, la cara de migdia també és abrupta i acaba amb una cresta rocosa. D'aquesta forma es crea una mena de triangle entre les dues barreres rocoses amb el vèrtex major a la zona del cim. Tot això li donaria una segura protecció a l'assentament. La base estaria en un xicotet coll entre aquest pic i el següent. Tot aquest espai està abanclat i aprofitat agrícolament en els segles XIX i XX.

L'assentament es correspondria bàsicament amb les parcel·les 59 i 195. La primera, que té una superfície molt gran, engloba la cresta rocosa i la vessant sud del pic. La parcel·la 195, amb una superfície de 1.583 m², se situa a la vessant est i està formada per bancals antigament conreats. L'extensió del jaciment seria d'un centenar de metres quadrats. Amb tot i amb això, la ceràmica i altres materials arqueològics s'escampen per les anteriors parcel·les i la 196.

Encara que la zona ha estat abanclada, el nivell de terres acumulades és alt i això podria fer que encara quedaren restes d'estructures de l'Edat del Bronze. Alguna base de bancal podria correspondre fins i tot a aquestes estructures.

A les Penyes Roges de Sanet i Negrals es repeteix l'esquema del poblament de l'Edat del Bronze: xicotets poblats localitzats en pics fàcilment defensibles, en llocs estratègics de control del territori, les vies de comunicació, aprofitament agrícola, etc. El pobladet controlaria el coll del Pas de Benimeli, té un alt nivell visual de la comarca i més concretament del riu Girona i gaudiria de les riques terres de la planura que s'escampa als seus peus.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

Ceràmica a mà típica de l'Edat del Bronze amb abundant desgredant mineral de gran tamany. S'observen vores rectes de vasos diferents, mamelonets i sobre tot fragments del cos de vasos variats, fragments de molins barquiformes i escasses restes de sílex.

MATERIALS DIPOSITATS

- Museu Arqueològic i Etnològic "Soler Blasco" de Xàbia. Col·lecció De Witt.

- CRONOLOGIA. PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT: Poblat d'altura i en vessant.

ADSCRIPCIÓ CULTURAL: Edat del Bronze.

CRONOLOGIA: Segon mil·lenni a.n.e.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.

Data: 07/01/2004.

Polígon: 1, fulla única.

Parcel·les: 59, 195 i 196.

PROPIETARIS

POL. 1 PARC. 59

Nom: Sociedad Las Lomas.

Adreça: Sanet i Negrals.

POL. 1 PARC. 195

Nom: Vicente Català Miralles.

Adreça: c/ General Sanjurjo, 12. Benimeli.

POL. 1 PARC. 196

Nom: Rosa Català Perelló.

Adreça: c/ Afuera, 1. Benimeli.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació: Prospecció.

Tipus: Prospecció sistemàtica.

Data: 30 de setembre de 1995.

Director/a: A. Serna Serrano i M. A. Esquembre Beviá.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

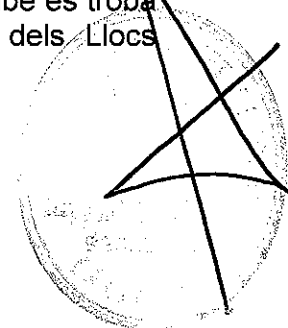
Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim. També es troba dins una zona de protecció denominada "Valls de la Marina" dels Llocs d'Interés Comunitari (LIC) de la xarxa Natura 2000.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Regular.

Observacions:

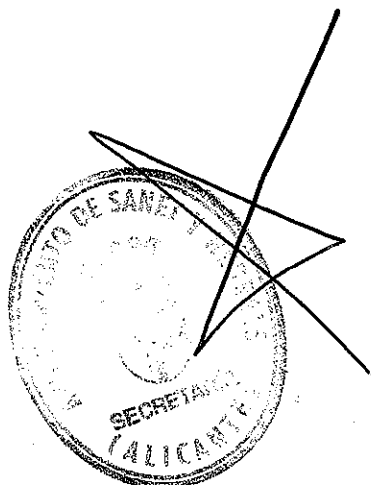
PERILL DE DESTRUCCIÓ

Índex: mitjà.

Observacions: agents metereològics, incendis i la posterior erosió del terreny així com les rebusques de clandestins fan perillar la seua conservació.

- BIBLIOGRAFIA

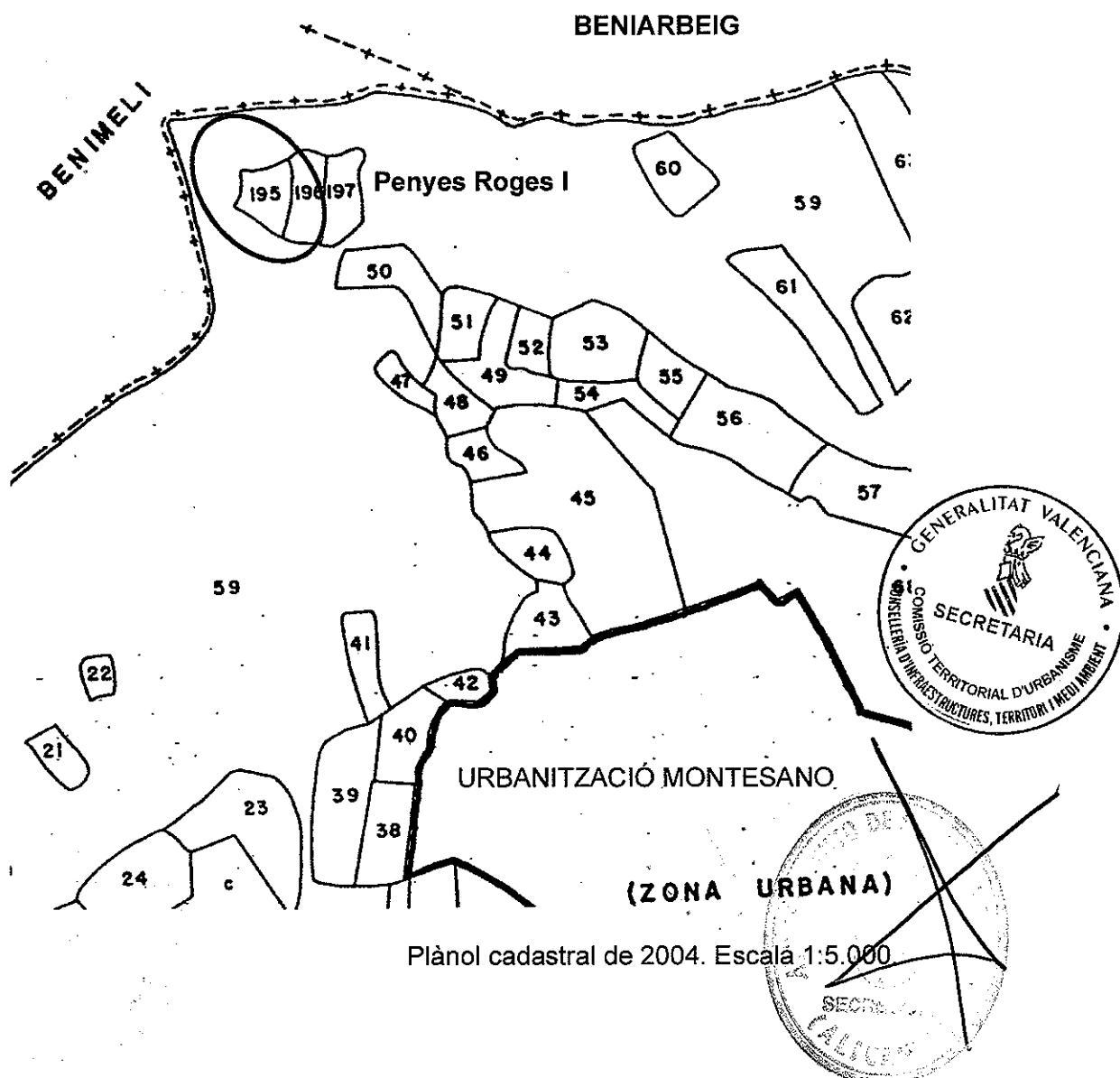
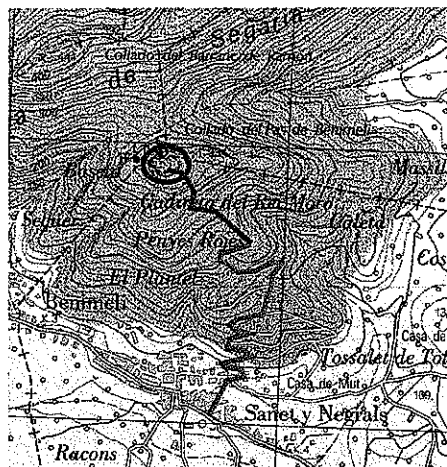
- SERNA SERRANO, A. i ESQUEMBRE BEVIÁ, M.A. (1995): "Cadireta del Rei Moro, Sanet i Negrals". Inventari de jaciments arqueològics de la Conselleria de Cultura de la G. Valenciana. Publicat en Internet.
- SIMÓN GARCÍA, J.L. y ESQUEMBRE BEVIÁ, M.A. (2001): "Consideraciones en torno al poblamiento de la Edad del Bronce en la Marina Alta". Archivo de Prehistoria Levantina, vol. XXIV. S.I.P., Museu de Prehistòria i de les Cultures de València. Xarxa de Museus, Diputació de València. P. 199 a 222.

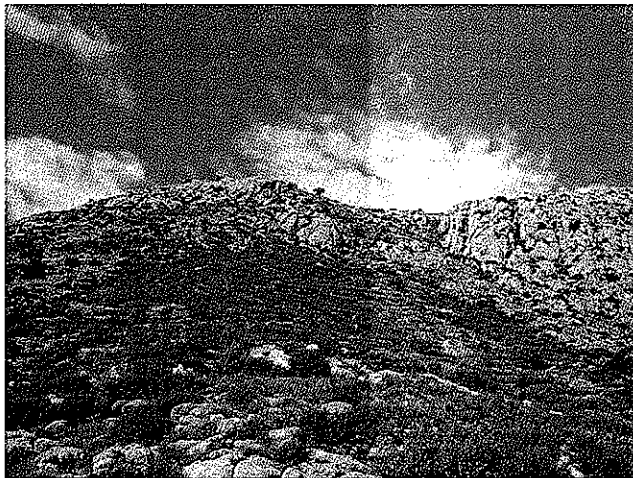

MATERIAL GRÀFIC

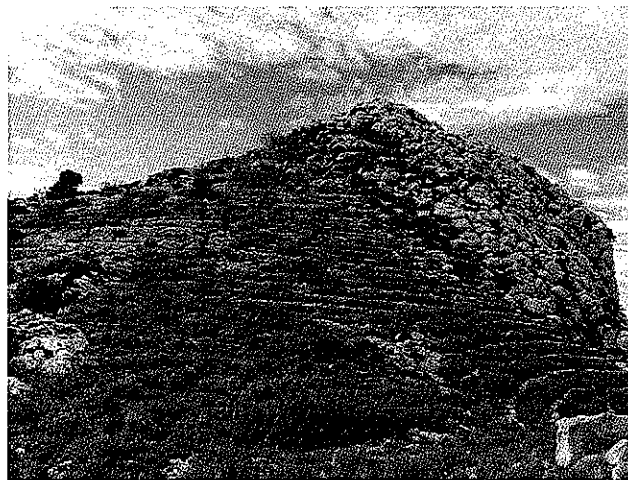
Localització del jaciment de les Penyes Roges I en roig, accés a peu en morat i en taronja pels carrers. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

El pic de les Penyes Roges I a l'esquerre i des de la vessant sud.

La vessant est de les Penyes Roges I, lloc on es disposaria el poblat.

Restes de molins de mà barquiformes de les Penyes Roges I.

Fitxa arqueològica núm: 2.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **PENYES ROGES II,
CADIRETA DEL REI MORO II.**

PARTIDA: Costera Llarga.
MUNICIPI: Sanet i Negrals.
COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 40" N. Long. 0° 01' 45" O.

COTES S.N.M: 280 - 302 m.

ACCÉS:

Des del nucli urbà de Sanet i Negrals agafarem l'av. d'Alacant, buscarem el c/ de la Constitució i el c/ Massils que es troba en la vessant de la muntanya ja en la "Urbanització Montesano". Seguirem els carrers de la urbanització fins arribar al límit d'aquesta, junt a una antena de telecomunicacions. Des d'aquest lloc deixarem la carretera asfaltada i continuarem a peu per la vessant de la muntanya fins el tercer pic que és on s'ubica l'assentament de les Penyes Roges II.

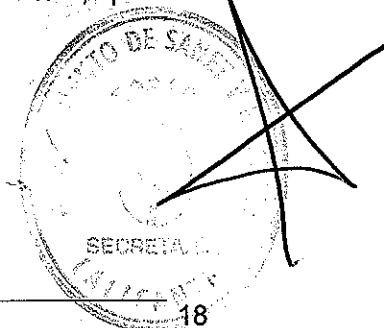
- PAISATGE

Muntanya abrupta amb abundants afloraments de roca natural de tipus calcari. Hi ha algunes zones abancalades aprofitant l'existència de terres de conreu. L'assentament se situa en un pic pronunciat, rodejat de cingleres i amb una forta pendent cap l'est i el sud. La zona nord del turó és més humida, hi ha restes de bosc de pi, amb una vegetació més abundant i umbròfila.

Els conreus originaris serien els fruiters del tipus ametler o garrofers, però no en queden gaires restes. Predominen les formacions típicament mediterrànies bastant degradades per l'actuació dels incendis forestals.

Respecte dels punts d'abastiment d'aigua, a la part de l'ombria, en terme de Beniarbeig, hi havia un petit brollador amb el nom de Pere-Antoni, que ara ha desaparegut per la construcció d'una gran bassa de reg.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

Com que hi ha dos assentaments molt similars de l'Edat del bronze, pròxims entre si, els hem diferenciat amb el nom Penyes Roges I i II, el primer se situa al pic de més altura (372 m.s.n.m.) i el segon, el que correspon a aquesta fitxa és el de 302 m.s.n.m.

Penyes Roges II se situa al caramull i a les vessants d'un dels pics de l'estribació sud de la serra de Segària. Aquesta zona de muntanya es troba a l'esquena de la població de Sanet i Negrals i se separa de la resta de Segària pel coll del Pas de Benimeli. Al *Mapa Topogràfic Nacional* (2000), fulla núm. 822-I (59-63) d'Orba, aquestes muntanyetes també s'anomenen Cadireta del Rei Moro i és per això que a la fitxa d'inventari de jaciments arqueològics realitzada per A. Serna i M.A. Esquembre al jaciment que ara tractem es diu d'aquesta forma. La gent de la zona sap que el topònim de la Cadireta del Rei Moro es localitza més al nord, en el nucli principal de la serra de Segària, pròxima a altres antenes de telecomunicacions i just dalt del castell de Segària.

El cim de la muntanya està rodejada pel nord, oest i part de la cara sud per penyasegats, de manera que la zona més fàcil d'accedir al jaciment seria per l'est i pel migdia. Aquest fet li donaria una segura protecció a l'assentament. Tindria una superfície d'uns 50 m² i presenta una important inclinació, aproximadament de 40°. L'assentament coincidiria amb la parcel·la 60, que té 2.000 m², i la seua àrea d'influència també estaria en part de la parcel·la 59, que és molt gran i correspon a gran part de la muntanya d'aquesta zona.

A les Penyes Roges de Sanet i Negrals es repeteix l'esquema del poblament de l'Edat del Bronze: xicotets poblats localitzats en pics fàcilment defensibles, en llocs estratègics de control del territori, les vies de comunicació, aprofitament agrícola, etc. El pobladet controlaria el coll del Pas de Benimeli, té un alt nivell visual de la comarca i més concretament del riu Girona i gaudiria de les riques terres de la planura que s'escampa als seus peus.

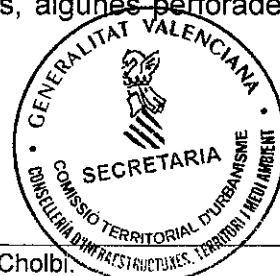
Malgrat que tot l'assentament es va abanclar en els segles XIX i XX, en alguns dels marges de pedra seca s'observen estructures que podrien ser de l'Edat del Bronze.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

Ceràmica a mà típica de l'Edat del Bronze. S'observen vores rectes de vasos diferents, algun fragment de carena o base plana, mamelonets i sobre tot abundants fragments del cos de vasos variats. Restes de sílex, sobre tot restes de talla, amb ascles de primera i segona extracció, amb alguna lamineta i elements similars. Molins barquiformes. Fragments d'ossos de fauna diversa, malacologia amb abundants petxines i altres closques, algunes perforades en el vèrtex.

MATERIALS DEPOSITATS

- Museu Arqueològic i Etnològic "Soler Blasco" de Xàbia. Col·lecció De Witt.

- CRONOLOGIA. PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT: Poblat d'altura i en vessant.

ADSCRIPCIÓ CULTURAL: Edat del Bronze.

CRONOLOGIA: Segon mil·lenni a.n.e.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.
Data: 07/01/2004.
Polígon: 1, fulla única.
Parcel·les: 59, 60.

PROPIETARIS

POL. 1 PARC. 59
Nom: Sociedad Las Lomas
Adreça: Sanet i Negrals.

POL. 1 PARC. 60
Nom: Maria Molina Sastre.
Adreça: Municipi Ondara.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació: Prospecció.

Tipus: Prospecció sistemàtica.

Data: 30 de setembre de 1995

Director/a: A. Serna Serrano i M. A. Esquembre Beviá.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim. També es troba dins una zona de protecció denominada "Valls de la Marina" dels Llocs d'Interés Comunitari (LIC) de la xarxa Natura 2000.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

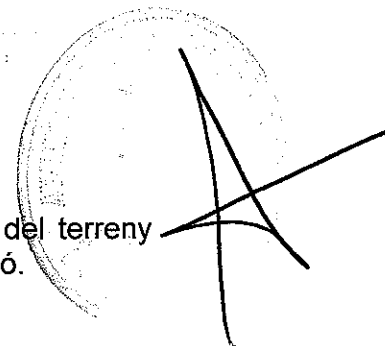
Índex: Regular.

Observacions:

PERILL DE DESTRUCCIÓ

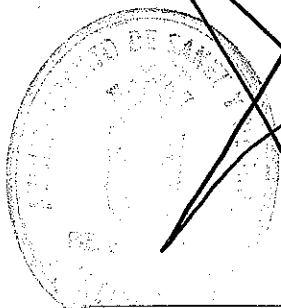
Índex: mitjà.

Observacions: agents metereològics, incendis i la posterior erosió del terreny així com les rebusques de clandestins fan perillar la seua conservació.

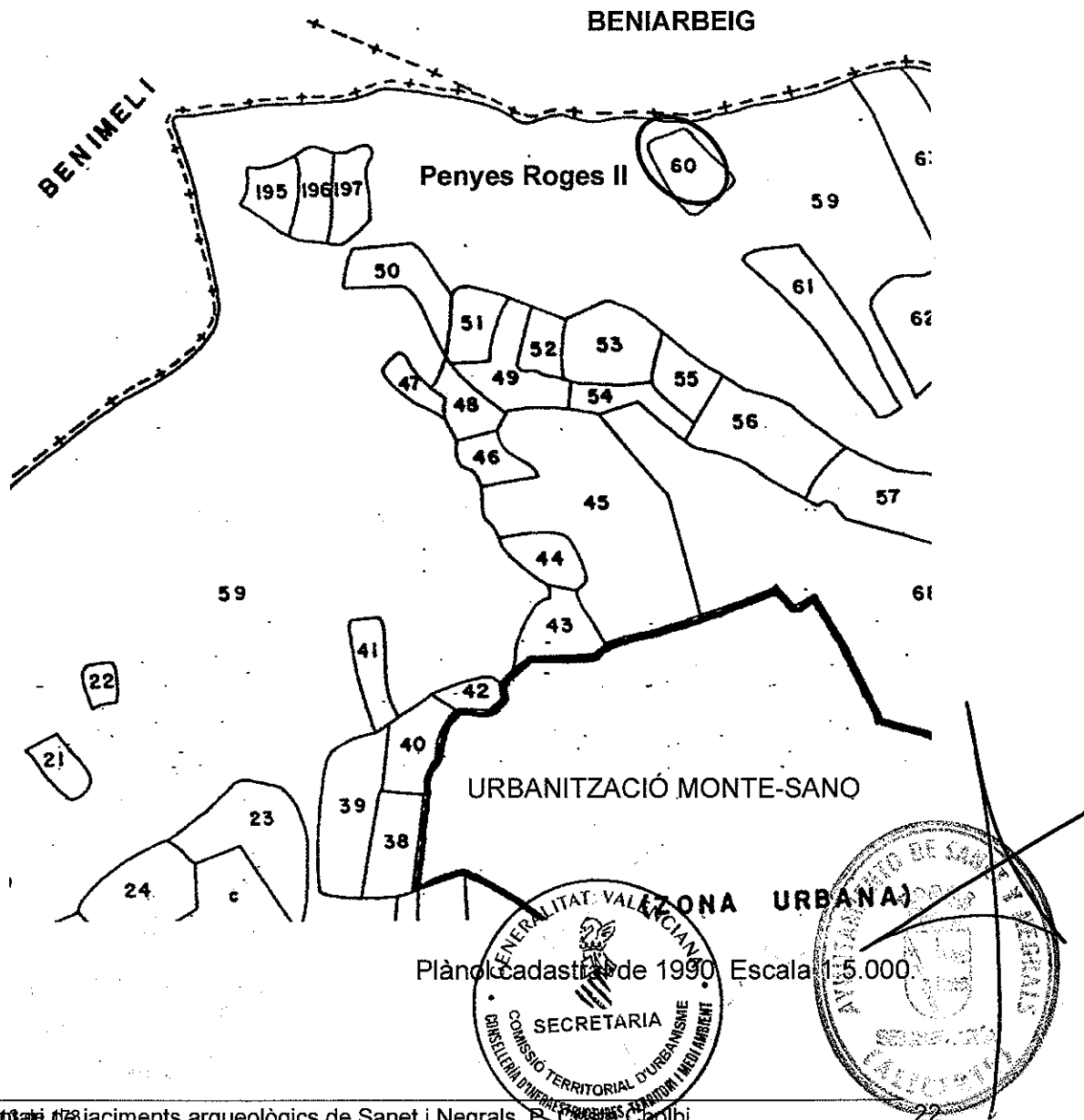
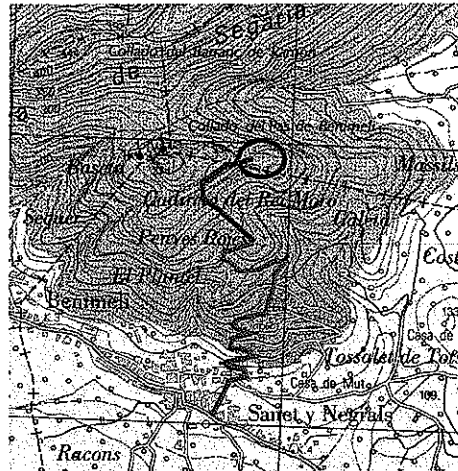
- BIBLIOGRAFIA

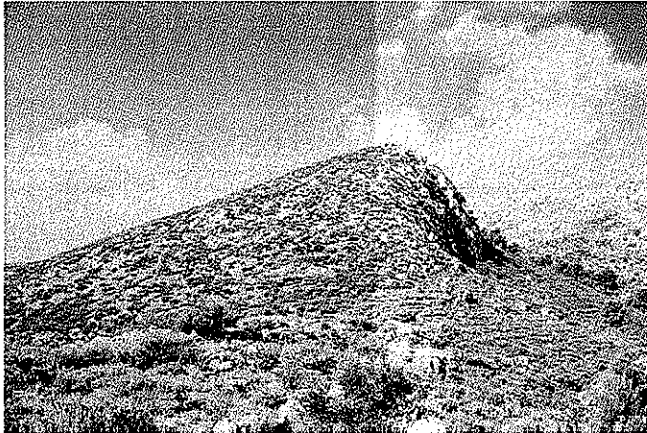
- SERNA SERRANO, A. i ESQUEMBRE BEVIÀ, M.A. (1995): "Cadireta del Rei Moro, Sanet i Negrals". Inventari de jaciments arqueològics de la Conselleria de Cultura de la G. Valenciana. Publicat en Internet.
- SIMÓN GARCÍA, J.L. y ESQUEMBRE BEVIÀ, M.A. (2001): "Consideraciones en torno al poblamiento de la Edad del Bronce en la Marina Alta". Archivo de Prehistoria Levantina, vol. XXIV. S.I.P., Museu de Prehistòria i de les Cultures de València. Xarxa de Museus, Diputació de València. P. 199 a 222.

MATERIAL GRÀFIC

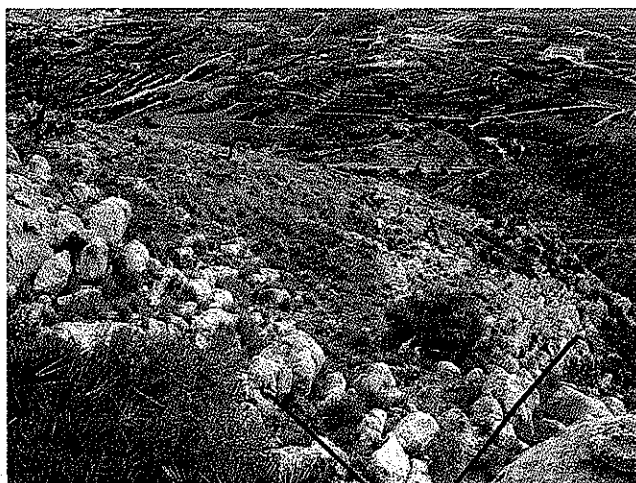
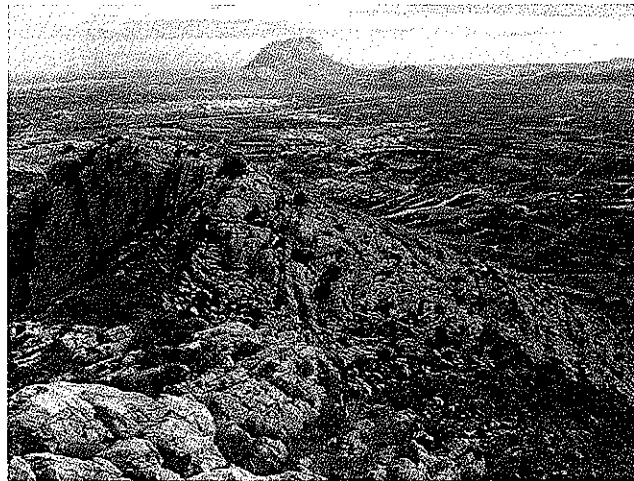
Localització del jaciment de les Penyes Roges II en roig, accés a peu en morat i en taronja pels carrers. *Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.*

Les Penyes Roges II
des de l'est.

Les Penyes Roges II des
de les Penyes Roges I.

La zona abancalada del
jaciment arqueològic.

Fitxa arqueològica núm: 3.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **MOLÍ NEGRALS vil·la romana,
CAEMS O MAGNOLIO.**

PARTIDA: Hortes del Molí.
MUNICIPI: Sanet i Negrals.
COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 48' 57" N. Long. 0° 01' 45" E.

COTES S.N.M: 69 m.

ACCÉS.

Des de Sanet i Negrals en direcció a Beniarbeig i cap a l'eixida del poble trobem a la dreta el camí del Molí, que condueix directament al jaciment a uns 500 m. El jaciment es localitza en el Molí Negrals o de Merita i en els seus voltants.

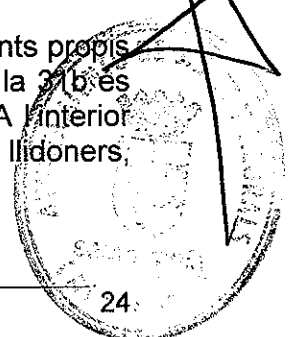
- PAISATGE

Es tracta d'una zona plana totalment abancalada i conreada de tarongers. El sol està format per argiles roges de tonalitats intenses barrejades amb còdols de pedra calcària, producte de les aportacions del riu Girona que està molt pròxim, en un triangle format entre aquest i la desembocadura del barranc de la Bolata al nord, en una zona rica en aigua. Just a la base del molí de Negrals naix la font del Molí.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

El jaciment arqueològic se situa en el Molí de Negrals i en els bancals de tarongers dels voltants. Mentre que M. A. Esquembre i A. Serna denominen aquest jaciment arqueològic com Molí Negrals, nom que hem continuat utilitzant, J. A. Gisbert li diu Caems o Magnolio referint-se a la partida rural veïna i al gran arbre monumental que trobem a l'interior de la tanca del molí.

El molí presenta un edifici de planta rectangular amb els elements propis (cacau, sala de molta, etc.) que se situa a la parcel·la 31c. La parcel·la 31b és un espai definit per una tanca de forma aproximadament triangular. A l'interior del recinte hi trobem el magnoli monumental i diversos arbres com llidoners,

etc. El molí fariner es dataria del segle XVII-XVIII i podem veure les característiques a la fitxa corresponent de l'apartat etnològic.

Sembla que les possibles restes d'estructures de la vil·la romana es trobarien a la parcel·la 31b i sobre tot en les 45, 46 i 47 on la concentració de ceràmica romana i materials de construcció en superfície són molt abundants. L'extensió de la vil·la romana seria de mitja hectàrea. A les parcel·les 44, 48 i 31a el percentatge de ceràmiques baixa un poc però també és molt alt. En el cas de la parcel·la 31 també hi ha ceràmiques d'època baix i postmedieval relacionades amb el molí fariner.

En els murs de tanca del recinte del molí podem trobar restes reaprofitades d'*opus signinum* que formarien part d'una estructura de caràcter hidràulic de la vil·la romana. Aquests fragments de paviment amb morter de calç, ceràmica triturada i xicotets còdols rodats de pedra calcària s'empren com qualsevol bloc més en la confecció dels murs. En el tram sud d'aquest recinte es comptabilitzen uns 8 trossos amb 9 cm de gruix i una llargària variable, a títol indicatiu podem dir que el més gran presenta uns 54 cm de llarg. En el mur de tanca oest del recinte del molí també s'observen restes reaprofitats d'aquest paviment trencat. Es trobem alguns carreuons calcaris reaprofitats en els murs dels bancals que podrien correspondre a les estructures de la vil·la romana.

A més, a l'altra banda del camí sembla que es trobaria la necròpolis romana de la vil·la. Després de visitar els bancals 80 i 81 trobem en superfície escasses restes de ceràmica però notícies orals de llauradors del poble ens indiquen que en aquest lloc es troben soterraments amb coberta de teula plana i d'altres característiques. Les recents obres de conducció de reg per degoteig ha produït l'aparició d'aquestes tombes. Cabria la possibilitat de que la necròpolis s'escampara a part de les parcel·les dels voltants (78, 79, 82).

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

Restes de morter hidràulic de calç, de material constructiu del tipus teula plana i corba romanes, rajoles, etc. però sobre tot hi trobem fragments ceràmics de vaixel·la romana corresponents a aquesta època. També hi ha fragments de dolia, àmfora, etc.

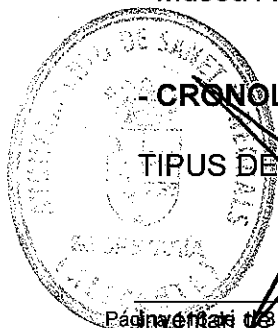
MATERIALS DIPOSITATS

- Museu Arqueològic de la Ciutat de Dénia.
- Museu Arqueològic i Etnològic "Soler Blasco" de Xàbia.

- CRONOLOGIA PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT:

Vil·la i necròpolis.

ADSCRIPCIÓ CULTURAL: Romana.

CRONOLOGIA: Segles I al V d.n.e.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.

Data: 07/01/2004.

Polígon: 3, fulla única.

Parcel·les: 31 a, b i c, 44 a, 45, 46, 47, 48, 80 i 81.

PROPIETARIS

POL. 3 PARC. 31 a,b i c.

Nom: Javier Merita Luján

Adreça: c/ Franciscanos, 6. València.

POL. 3 PARC. 44 a.

Nom: Rosario Pons Torres

Adreça: c/ Troya, 10. València.

POL. 3 PARC. 45.

Nom: Dolores Gadea Miralles

Adreça: c/ Queipo de Llano, 2. Sanet i Negrals.

POL. 3 PARC. 46.

Nom: Josefa Pastor Gil

Adreça: c/ Doctor Tomàs Mut, 16. Sanet i Negrals.

POL. 3 PARC. 47.

Nom: Josefa Pastor Llull

Adreça: c/ Major, 11. Ràfol d'Almunia.

POL. 3 PARC. 48.

Nom: Juan Mut Moll

Adreça: c/ Les Parres, 3. Sanet i Negrals.

POL. 3 PARC. 80.

Nom: Francisco I. Gil Gadea

Adreça: c/ Doctor Tomas Mut, 8. Sanet i Negrals.

POL. 3 PARC. 81.

Nom: Rosa M^a. Far Peris

Adreça: av. Alacant, 7. Sanet i Negrals.

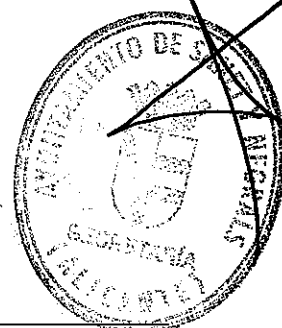
ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació: Prospecció arqueològica.

Tipus: Prospecció.

Data: agost de 1993.

Director/a: J.A. Gisbert, S. Cloquell i F. Naya.

Denominació: Prospecció arqueològica.
Tipus: Prospecció.
Data: setembre de 1995.
Director/a: A. Serna i M.A. Esquembre.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Dolent.

Observacions: degut a les tasques agrícoles, la construcció del Molí de Negrals.

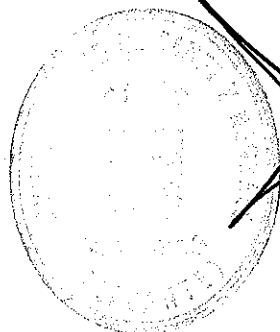
PERILL DE DESTRUCCIÓ

Índex: Alt.

Observacions: per les tasques agrícoles i altres activitats relacionades amb aquestes.

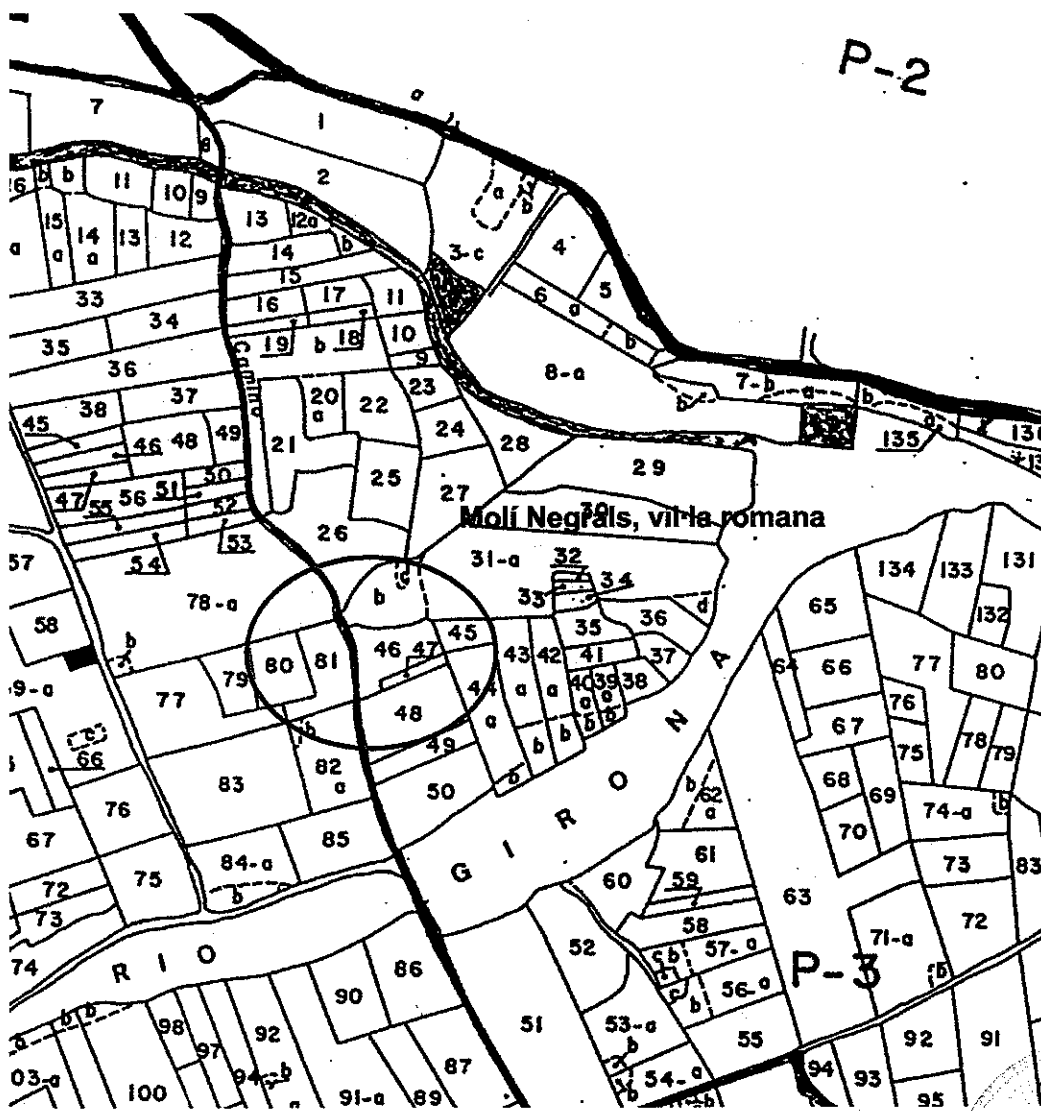
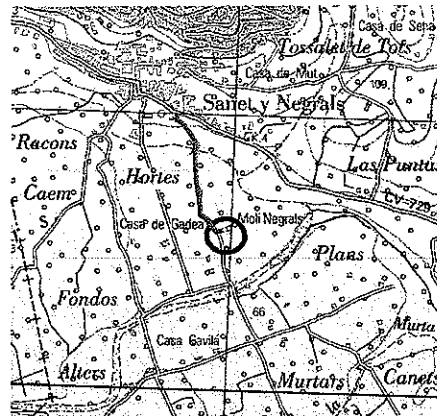
- BIBLIOGRAFIA

- BOLUFER MARQUÉS, J. (1999): *Història de la Marina Alta*, en el capítol: "El Bajo Imperio y la Antigüedad tardía (II)". Editorial Prensa Alicantina, S.A., Editorial Prensa Valenciana, S.A. i Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta. P. 157, 161 i 165.
- GISBERT SANTONJA, J. A. (1993): "Caems o Magnolio, Sanet i els Negrals". Inventari de jaciments arqueològics de la Conselleria de Cultura de la G. Valenciana. Publicat a Internet.
- SERNA SERRANO, A. i ESQUEMBRE BEVIÀ, M. A. (1995): "Molí Negrals, Sanet i els Negrals". Inventari de jaciments arqueològics de la Conselleria de Cultura de la G. Valenciana. Publicat a Internet.

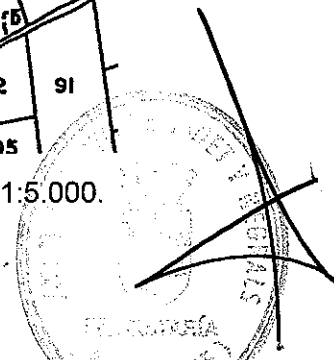

MATERIAL GRÀFIC

Localització del Molí Negrals en roig i l'accés en taronja. *Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.*

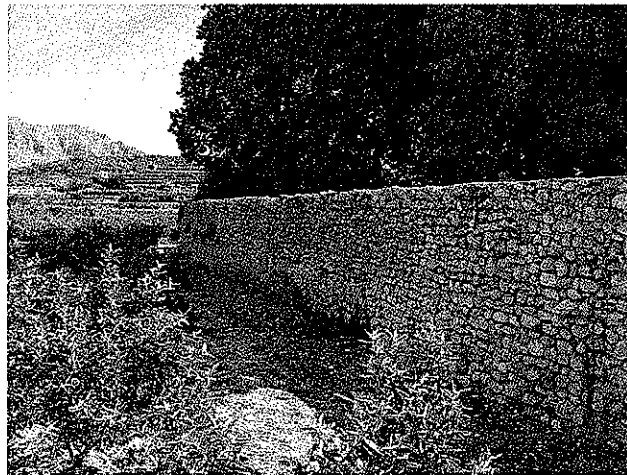
Plànol cadastral de 1990. Escala 1:5.000.

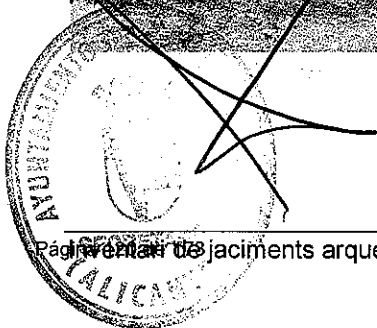

Conjunt del Molí Negrals, amb el molí a la dreta i els bancals de tarongers on s'ubica l'assentament romà.

La tanca oest del recinte del Molí Negrals. A la zona inferior s'observen les restes d'un mur anterior amb fragments de paviment romà reaprofitat.

Detall del paviment d'*opus signinum* reaprofitat en el mur sud de la tanca del recinte del molí.

Fitxa arqueològica núm: 4.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **TOSSALET DE PERE-ANTONI,
MASSILS.**

PARTIDA: Costera Llarga.

MUNICIPI: Sanet i Negrals - Beniarbeig.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 39" N. Long. 0° 01' 30" O.

COTES S.N.M: de 190 a 202 m.

ACCÉS:

Des del nucli urbà de Sanet i Negrals agafarem l'av. d'Alacant, buscarem el c/ de la Constitució i el c/ Massils que es troba en la vessant de la muntanya ja en la "Urbanització Montesano". Seguirem els carrers de la urbanització fins arribar al límit d'aquesta, a la vora del barranc que baixa de les Penyes Roges. Agafarem unes carreteres de terra que ens porten fins el tossalet de Pere-Antoni.

- PAISATGE

El jaciment es localitza en la zona sud de la serralada de Segària, en unes formacions un poc separades d'aquesta. Ja en la plana agrícola discorre el riu Girona. Es tracta d'un turó totalment calcari que entre dues crestes forma una vessant triangular. Aquest espai està totalment abanquat i encara conserva alguns exemplars de garrofer, ametlers i d'altres fruiters dels conreus originaris. La resta de la vegetació correspon a les formacions típicament mediterrànies, molt degradades per l'acció del foc.

A la part de l'ombria, en terme de Beniarbeig, hi havia un petit brollador amb el nom de Pere-Antoni, que ara ha desaparegut per la construcció d'una gran bassa de reg.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

Aquest jaciment es localitza en part al terme municipal de Sanet i Negrals però també al de Beniarbeig. Entre el tossalet de Pere-Antoni i el gros de la serra de Segària discorre el barranc del Pas de Benimeli. Entre el jaciment i les Penyes Roges també trobem un xicotet pas que comunica

aquesta via anterior amb la plana del Girona. Actualment encara es conserva una senda que passa per aquest lloc i va fins Beniarbeig. L'assentament controlaria aquestes dues zones.

Les estructures es localitzarien al cim del turó, on s'observa una mena de bancal o mur, molt ample, de pedra seca, que funcionaria com un paravent pels conreus i que possiblement siguen les restes d'una estructura antiga, possiblement una muralla, una tanca, etc. Aquesta construcció té una orientació est-oest i delimitaria l'assentament pel nord.

A l'extrem oest de l'estructura anteriorment descrita, desconnectada d'ella, en trobem altra de planta aproximadament rectangular i reduïdes dimensions. Aquesta està molt erosionada, desdibuixada en algun lateral, sols conserva una i en algun lloc dues filades de pedra, presenta un munt de pedres al voltant i a l'interior producte de la caiguda dels murs. S'adapta i es disposa sobre la penya rocosa del monticle i just per sobre del xicotet coll entre el turó i les muntanyetes de les Penyes Roges, controlant la senda. Podria tractar-se d'una torre o altre edifici similar.

No s'observen més estructures a la resta de bancals però si que es troben fragments de teula plana que indicarien l'existència d'habitacles en el jaciment. L'assentament és de reduïdes dimensions, s'ubicaria a la parcel·la núm. 65 i part de la 66 de la fulla única del polígon 1. Les parcel·les 64, 67 i part de la 66 entrarien dins de l'àrea d'influència del jaciment arqueològic. En conjunt, la superfície del jaciment arqueològic tindria aproximadament una hectàrea, la meitat per a la zona estricta d'hàbitat.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

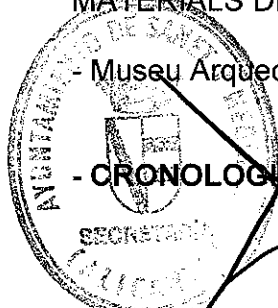
Apareixen nombrosos fragments de contenidors de líquids, amb bases planes, anses acintades, amb alguna vora recta de llavi triangular, etc. serien formes diverses del tipus gerra/gerreta. També hi ha formes obertes, com per exemple llibrells. Les pastes són prou uniformes i paregudes, amb desgreixants minerals, grans i abundants, untoses, etc. Les pastes semblen en molts casos ibèriques però amb uns desgreixants calcaris abundants que no deurién ser.

És significativa la inexistència de vidriats. Hi ha un exemplar vidriat en melat fosc amb tonalitats oliva, que possiblement siga modern, segurament es tracte de la vora d'una olla o cassola.

MATERIALS DIPOSITATS

- Museu Arqueològic d'Ontinyent i la Vall d'Albaida.

- CRONOLOGIA. PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT: Assentament en altura.
ADSCRIPCIÓ CULTURAL: Altmedieval, islàmic.
CRONOLOGIA: Segles VIII-X d.n.e.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.

Data: 07/01/2004.
Polígon: 1, fulla única.
Parcel·les: 64, 65, 66 i 67.

PROPIETARI

POL. 1 PARC. 64
Nom: Bartolomé Mengual Riera
Adreça: c/ Caudillo, 15. Sanet i Negrals.

POL. 1 PARC. 65
Nom: Juana Mut Peretó
Adreça: c/ Caudillo, 17. Sanet i Negrals.

POL. 1 PARC. 66
Nom: Josefa Ginestar Mengual
Adreça: c/ Racons Norte, 18. Xàbia.

POL. 1 PARC. 67
Nom: Salvador José Ferrando Riera
Adreça: c/ Jose Antonio, 31. Sanet i Negrals.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació: Prospecció arqueològica.
Tipus: Prospecció.
Data: agost de 1990.
Director/a: J. Bolufer.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.
Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim. Per a part que correspon al terme municipal de Beniarbeig també està prevista la inclusió en el PGOU de la localitat. Aquest tossalet i les Penyes Roges es troben immerses en la zona denominada "Valls de la Marina" dels Lloc d'Interès Comunitari (LIC) de la xarxa Natura 2000.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Regular.
Observacions: està afectat pels abancaments del segle XIX.

PERILL DE DESTRUCCIÓ

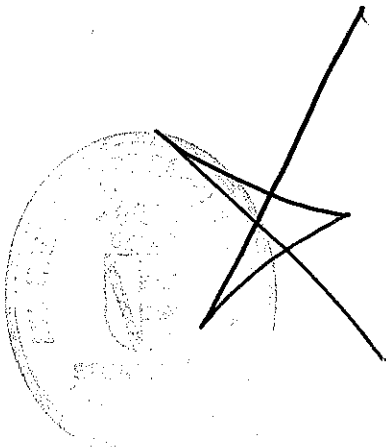
Índex: Baix.

Observacions:

- BIBLIOGRAFIA

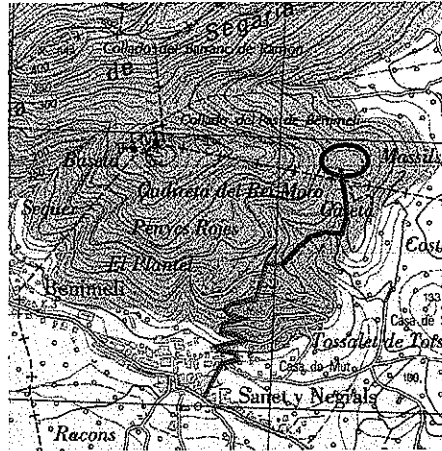
- COSTA CHOLBI, P. (1995 i 2004): "Fitxa d'inventari de jaciment arqueològic: El tossalet de Pere-Antoni". Informe arqueològic del PGOU de Beniarbeig.

Exceptuant aquesta data el jaciment és inèdit.

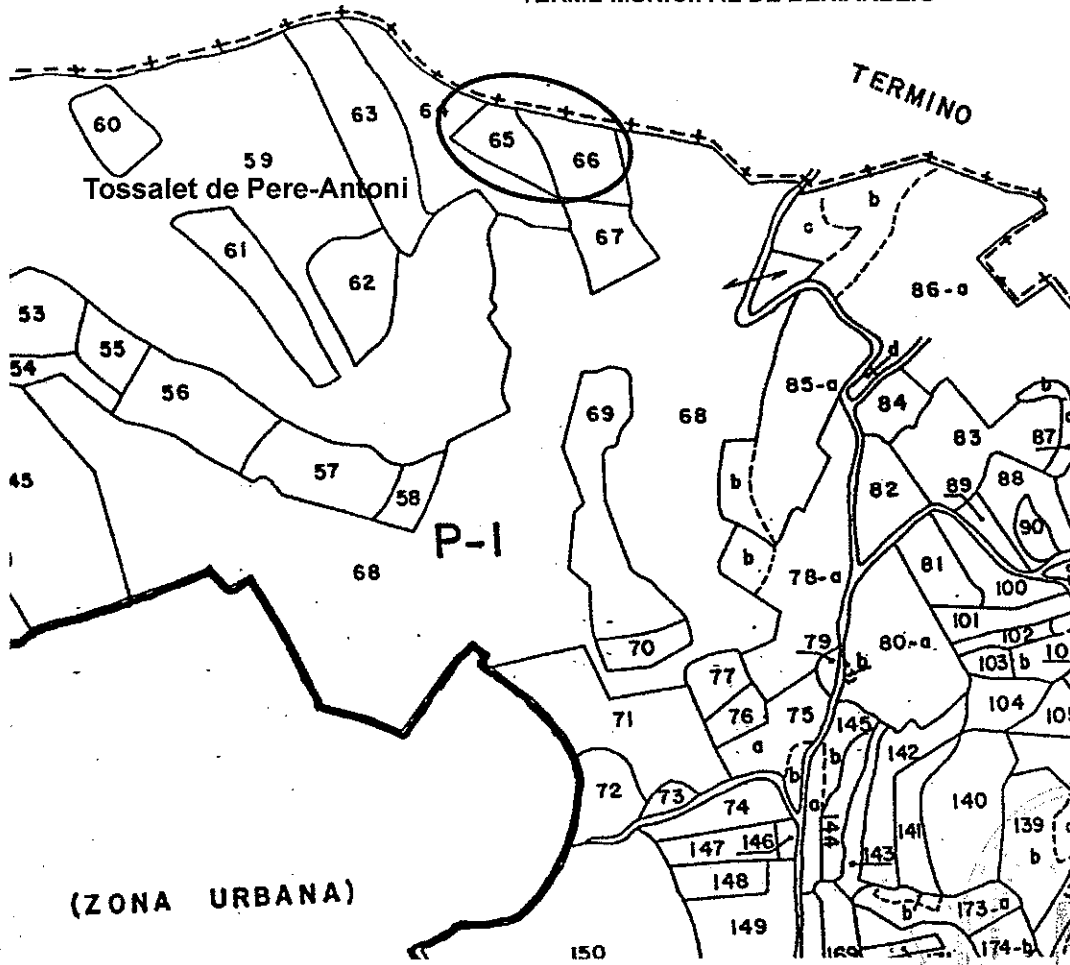

MATERIAL GRÀFIC

Localització del Tossalet de Pere-Antoni en roig, accés a peu en morat i en taronja pels carrers. *Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.*

TERME MUNICIPAL DE BENIARBEIG

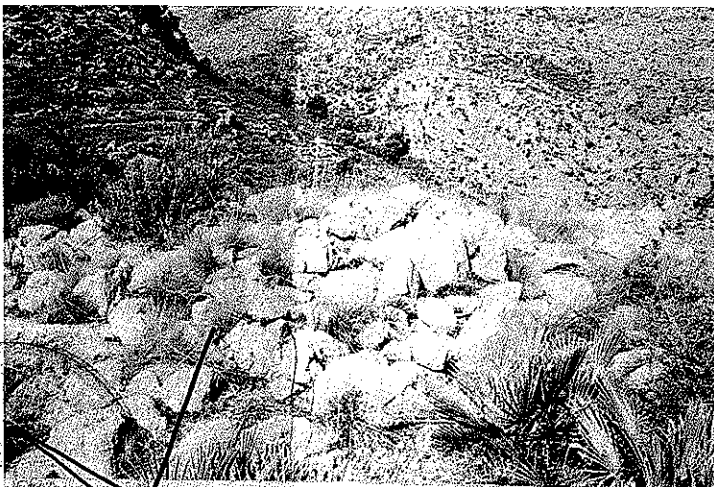
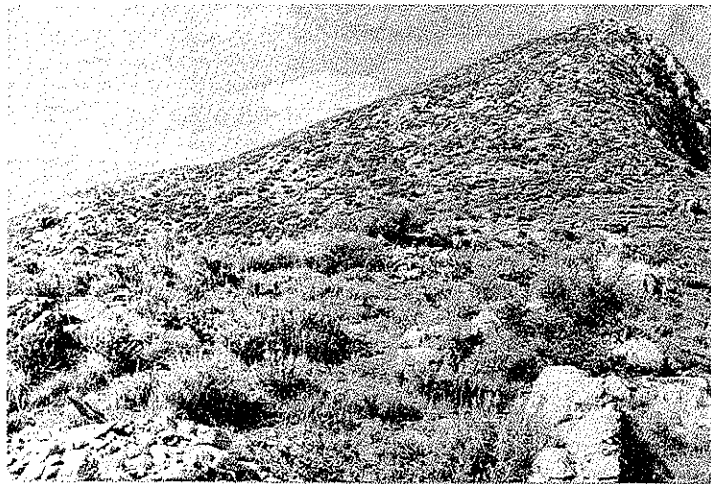
Plànol cadastral de 1990. Escala 1:5.000.

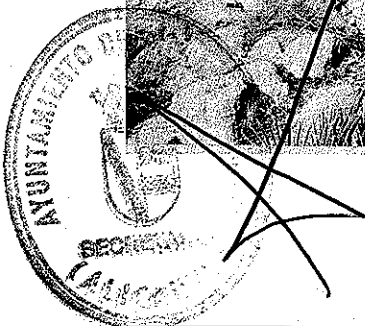

El tossalet de Pere-Antoni
des de les Penyes Roges
II.

El jaciment des de
l'est i les Penyes
Roges II al fons.

Detall de la possible
torre del tossalet
de Pere-Antoni.

Fitxa arqueològica núm: 5.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **LA CORONA.**

PARTIDA: Massils.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 22" N. Long. 0° 01' 18" O.

COTES S.N.M: 131 m.

ACCÉS:

Des del nucli urbà de Sanet i Negrals agafarem el camí dels Massils en direcció a Beniarbeig. Des de l'eixida del poble, deixant el calvari a l'esquerre i a uns 500 m. trobarem el tossalet de la Corona també a l'esquerre. Cal pujar al cim del turó on se situa el jaciment arqueològic.

- PAISATGE

El jaciment es localitza al caramull d'un turonet de les darreres estribacions de la zona sud de Segària, entre aquesta i el riu Girona. És una muntanyeta calcària amb abundants dipòsits d'argiles, de forma cònica truncada i totalment abancalada de dalt a baix. La forma dels bancals, que s'adapten a les corbes de nivell, li donen eixa forma de corona. La superfície està conreada d'ametlers, garrofers i oliveres, a la part més baixa de tarongers. Però excepte aquests darrers, els altres cultius estan en clar retrocés. Alguns bancals de la zona s'han abandonat i torna a créixer la típica vegetació mediterrània. També s'observa la proliferació de cases de segona residència.

Al seu voltant trobem el barranc de la Murta i l'Aigüera del Camí de Beniarbeig.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

El jaciment arqueològic està pròxim al del tossalet de Pere-Antoni, en un conjunt de tossalets que es disposen entre Segària i el riu Girona. L'assentament controlaria el camí entre Negrals i Beniarbeig, així com la via entre la muntanya de Segària i el pla del Girona.

La part superior del tossal és plana, tota la superfície està abançalada, amb alts bancals. El replà està format per la parcel·la núm. 140 del polígon 1. Aquest bancal presenta escassa potència sedimentològica, ja que les terres deuriem aprofitar-se en l'abançalament del segle XIX. La gran alçada dels bancals necessita molta terra i els bancals de la zona superior deixen les terres als de baix. D'aquesta forma, la roca calcària natural ix en superfície en molts llocs del cim del turó. També és important la quantitat de bancals de grosses dimensions, amples, on també es dipositen abundants blocs a mena de pedrera dels bancals. Gran part del material arqueològic apareix en la superfície i a l'interior d'aquests. L'assentament arqueològic estigué molt afectat per les transformacions agràries del segle XIX relacionades amb el conreu de la pansa.

No s'observen estructures arqueològiques a simple vista, però la base d'algun bancal podria estar aprofitant algun mur antic, etc. Si que s'observen materials com fragments teula, rajoles, etc. que indiquen que hi habitaren la zona.

El tema de la cronologia de l'assentament presenta certa problemàtica ja que hi trobem escassos materials arqueològics i poc definitoris. A nivell general s'observa un elevat índex de ceràmiques comunes que es podrien definir com a alt-medievals i alguns fragments d'adscripció romana. Les característiques tècniques dels vasos i l'ubicació de l'assentament ens fa pensar en un altre hàbitat similar al del tossalet de Pere-Antoni.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

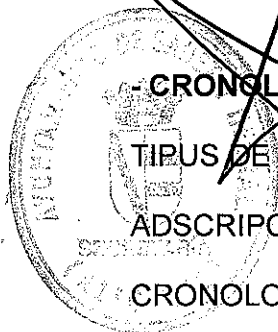
REGISTRE MATERIAL

La presència de fragments de contenidors de líquids és molt elevada. Aquests es caracteritzen per les bases planes, anses acintades també bastant planes, alguna vora triangular, etc. Totes aquestes formes corresponen al tipus gerra/gerreta alt-medieval. També hi ha formes obertes, com per exemple llibrells de llavi triangular a l'exterior. Les pastes presenten abundant desgreixant mineral, gran, són un poc untoses, amb coccions reductores i oxidants a les superfícies exteriors.

També trobem alguns fragments de cronologia romana com la base de peu anellat d'un plat de *terra sigillata*. Alguns fragments de base plana i del cos de grans vasos d'emmagatzematge que podrien ser del tipus *dolia* i teula plana.

- CRONOLOGIA. PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT:	Assentament en altura.
ADSCRIPCIÓ CULTURAL:	Baixa romanitat i altmedieval.
CRONOLOGIA:	No tenim dades suficients.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.

Data: 07/01/2004.

Polígon: 1, fulla única.

Parcel·les: 140.

PROPIETARI

POL. 1 PARC. 140

Nom: Ana Mut Mut

Adreça: c/ Caudillo, 5. Sanet i Negrals.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació:

Tipus:

Data:

Director/a:

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Dolent.

Observacions: afectat per l'abancament del segle XIX i per transformacions de terreny més actuals.

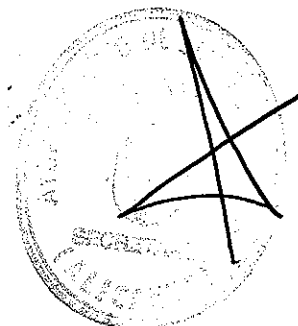
PERILL DE DESTRUCCIÓ

Índex: Alt.

Observacions: actualment s'està construint un xalet al cim del tossal.

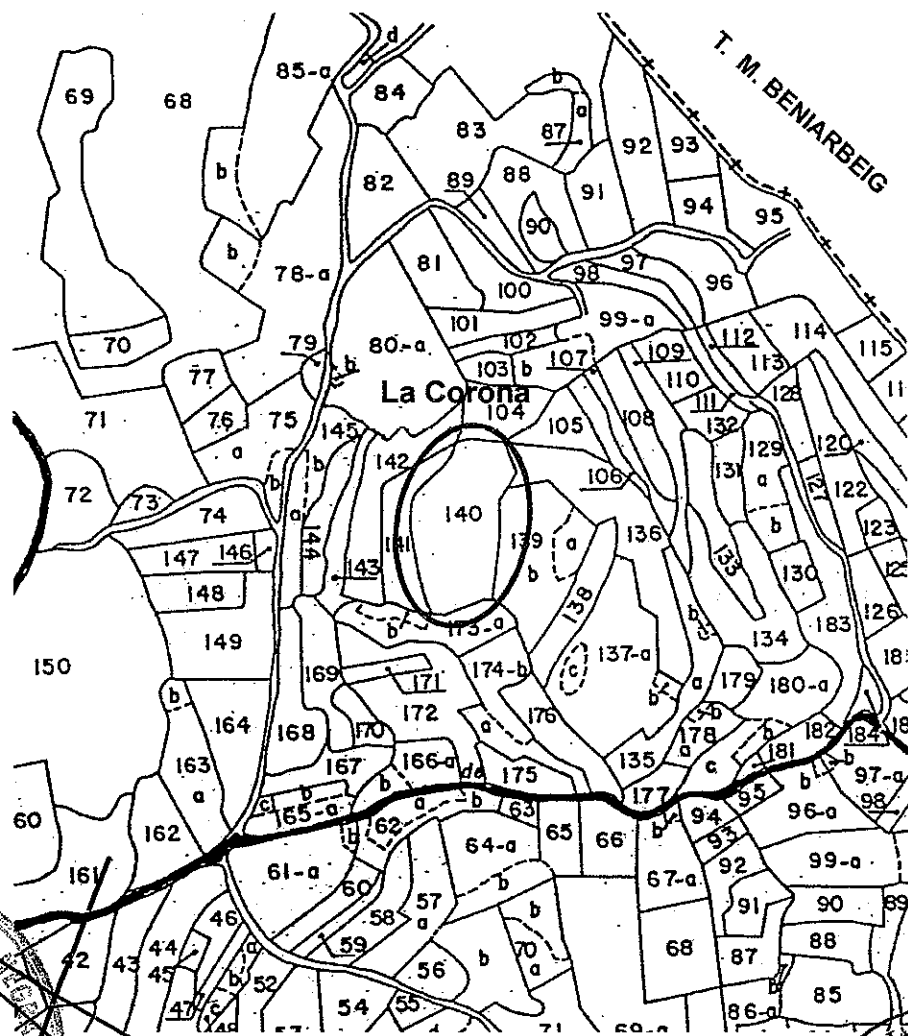
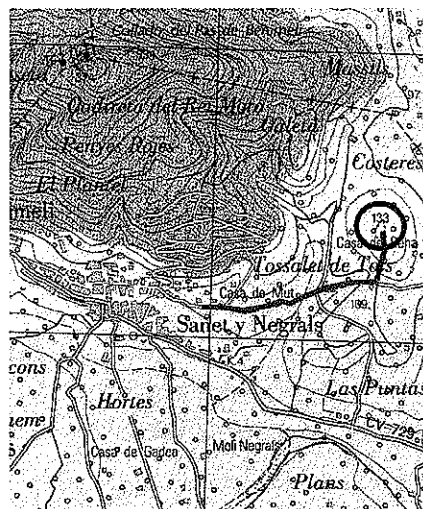
- BIBLIOGRAFIA

El jaciment és inèdit.

MATERIAL GRÀFIC

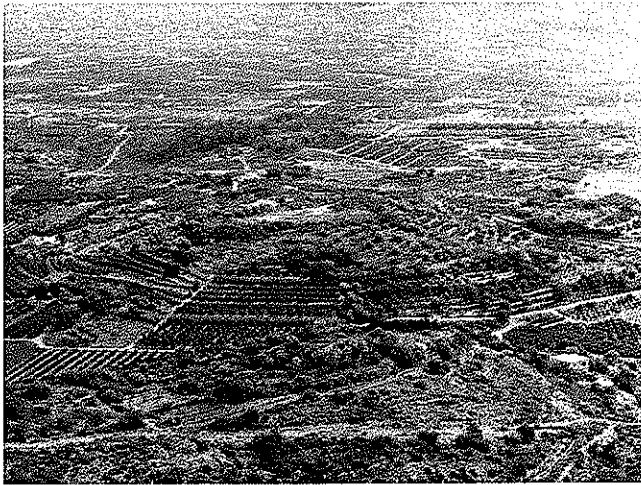
Localització de la Corona en roig, accés a peu en morat i en taronja pel camí dels Massils. *Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.*

Plànol cadastral de 1990. Escala 1:5.000.

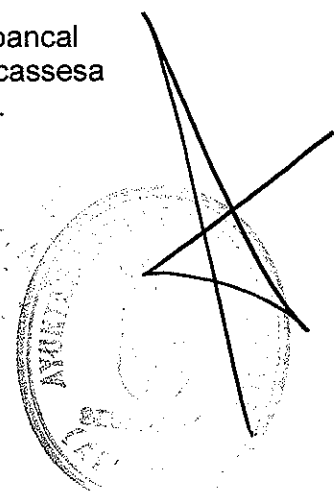
La Corona des de les Penyes Roges II, des del nord-oest.

El cim del tossal amb la construcció d'un xalet.

Un dels talls del bancal on s'observa l'escassesa del nivell de terra.

Fitxa arqueològica núm: 6.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **SANET.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 16" N. Long. 0° 02' 00" O.

COTES S.N.M: 80-90 m.

ACCÉS:

Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729 i una vegada en la població cal anar als carrers que conformen el nucli antic.

- PAISATGE

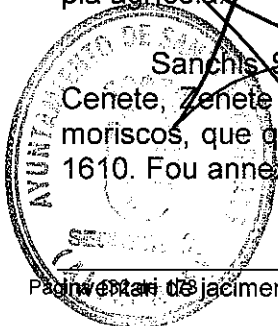
Sanet se situa en una vessant suau, als peus de l'extrem sud de la Serra de Segària, concretament en la zona baixa de les Penyes Roges i amb la plana fluvial del Girona i el seu afluent de la Bolata als peus de la població. Es tracta d'una zona de nucli urbà consolidat.

El nucli antic ve delimitat a l'est pel barranc de l'Assagador, actualment un carrer, que desaigua al barranc del Bolata. Aquest darrer rierol porta aigua molts mesos l'any. En la zona urbana no hi trobem brolladors d'aigua potable i tradicionalment l'abastiment es fa mitjançant pous, sènies, etc.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

L'assentament més antic del nucli antic de Sanet, correspondria a una de les alqueries andalusines del *hisn* o terme castral de Segària, les altres serien Beniarbeig, Benicadim, Benimeli, Massils, Ràfol i Sagra, amb els rahals de Benihòmer i Negrals. Com quasi totes les alqueries i assentaments d'origen islàmic de la comarca, es disposen als peus de muntanya i així s'aprofita tot el pla agrícola.

Sanchis Sivera ens informa que aquesta localitat també s'ha dit Cenet, Cenete, Zenete i Zaneta. En la segona meitat del segle XVI tenia 8 cases de moriscos, que quedaren deshabitades per l'expulsió i tornaren a repoblar-se el 1610. Fou annexa de Sagra. Segons R. Chabàs, en el segle XVII Sanet i Sagra

corresponien a l'orde de Santiago i entre les dues localitats tenien quaranta cases.

En Pere Guzman atorgà la carta pobla a Sagra i Sanet el 7 de febrer de 1610, però va ser reformada per En Geroni Ferrer el 7 de juny de 1611 ja que les condicions eren molt difícils i els primers pobladors (Boyl, Botilla, Monleón, Verdera, etc.) decidiren marxar de la localitat. Aquests foren substituïts per mallorquins.

Encara que les localitats de Sanet i Negrals es trobaven molt properes entre si, sempre estigueren separades en l'ordre polític. El 1820 s'uniren formant un sòl poble que es denominà *Unión Legal*, tornaren a separar-se el 1823, i definitivament el 1834 s'unificaren fins l'actualitat.

J. Ivars pensa que el nucli antic de Sanet correspon al tipus d'urbanisme musulmà, o almenys evolució d'aquest, amb una estructura laberíntica i absència d'un ordre, ja siga de gradació o d'orientació. Aquest urbanisme estaria marcat pels carrers Verge dels Desemparats i Sant Llorenç, amb espais oberts que formen placetes menudes, carrers torts, illes de cases irregulars, etc.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

No hi ha registres de material del nucli urbà dipositats als museus de la comarca.

- CRONOLOGIA. PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT: Alqueria medieval en vessant suau.

ADSCRIPCIÓ CULTURAL: L'origen de l'assentament s'inclouria a la zona andalusina i perduraria fins l'actualitat.

CRONOLOGIA: Des del segle XII fins l'actualitat.

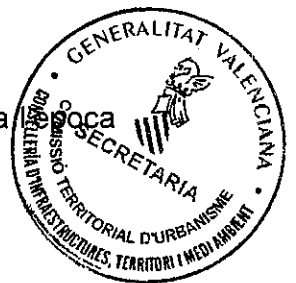
- DADES CADASTRALS

Si tenim en compte el límit est del barranc de l'Assagador, el nucli originari de l'alqueria medieval estaria formada totalment o en gran part pels carrers Verge dels Desemparats a l'oest, Sant Llorenç al nord, les Parres al sud, al seu interior estaria el c/ Pintor Sorolla i l'extrem est del c/ Major.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

Denominació:

Tipus:

Data:
Director:

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.
Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

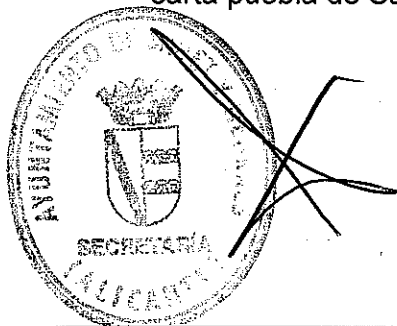
Índex: Regular.
Observacions: es tracta d'una àrea urbanitzada.

PERILL DE DESTRUCCIÓ

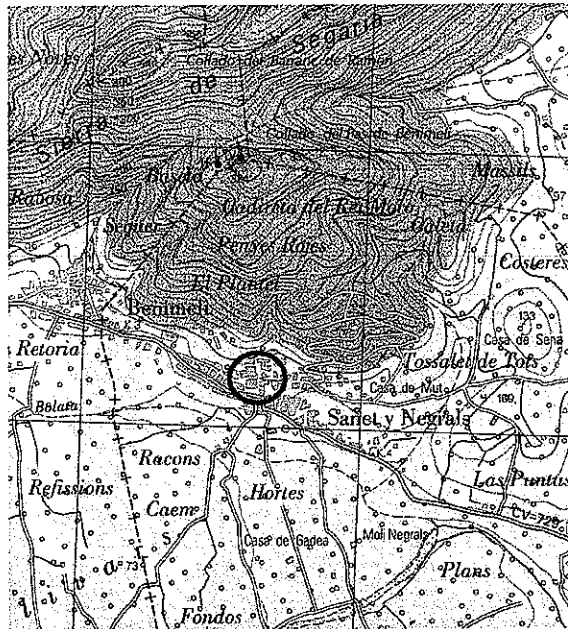
Índex: alt.
Observacions: la contínua remodelació i transformació de les cases actuals podrien destruir l'existència de restes antigues.

- BIBLIOGRAFIA

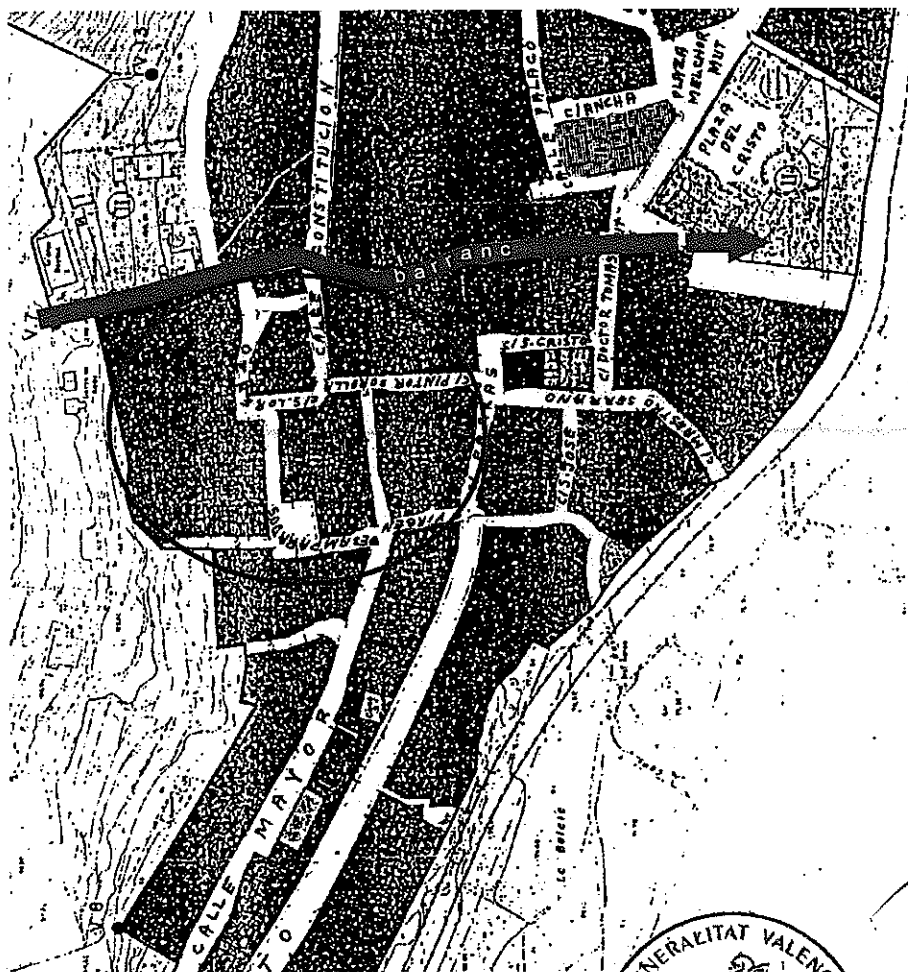
- CHABÁS, R. (1985): *Historia de Denia*. Notas introductorias de M. Bas y J. Carrasco. Institut d'Estudis Juan Gil-Albert, Diputació Provincial d'Alacant, Ajuntament de Dénia. Alacant. P. 388.
- IVARS PÉREZ, J. (1983): "Urbanisme musulmà a la Vall de la Rectoria". Instituto de Estudios Alicantinos. Rev. de investigación y Ensayos, nº 38. Dip. Alicante. Alicante.
- IVARS PÉREZ, J. (1986): "L'estructura territorial musulmana en la Marina Alta". 1er. Congrés d'Estudis de la Marina Alta. Institut d'Estudis "Juan Gil-Albert". Dip. d'Alacant. Alacant.
- MADOZ, P (1982): *Diccionario geográfico-estadístico-histórico de Alicante, Castellón y Valencia*. Tomos I y II. Institució "Alfons el Magnànim", Diputació Provincial de València. P. 732 i 733.
- SANCHIS Y SIVERA, J. (1922): *Nomenclator geográfico-eclésiástico de los pueblos de la diócesis de Valencia*. Ed. M. Gimeno. València. P. 313 i 314.
- RIERA ESTELA, J. (1999): "Otros retales históricos: fragmento de la carta puebla de Sagra y Sanet". Revista de Fiestas Patronales. S/p.

MATERIAL GRÀFIC

Localització del jaciment medieval de Sanet. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

Plànol del nucli urbà de Sanet. En roig l'extensió aproximada de l'assentament medieval.

El c/ Desemparats amb un espai obert tipus plaça.

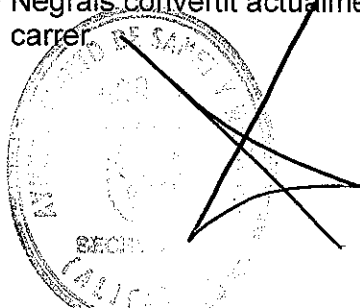
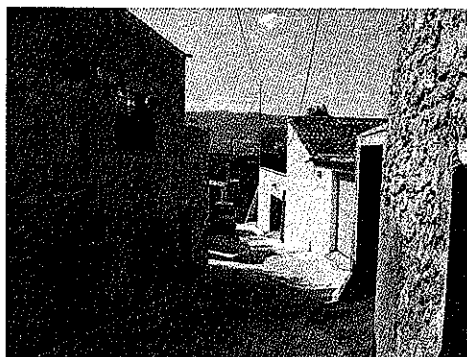

El c/ Major, part del nucli antic de Sanet i Negrals.

El c/ Pintor Sorolla i el c/ Sant Llorenç al fons.

El barranc que separava Sanet de Negrals convertit actualment en un carrer.

Fitxa arqueològica núm: 7.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM DEL JACIMENT: **NEGRALS.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 12" N. Long. 0° 01' 53" O.

COTES S.N.M: 75 m.

ACCÉS:

Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729, una vegada en la població cal anar al palau dels Merita i als carrers del voltant com el c/ Palau o el c/ Ample.

- PAISATGE

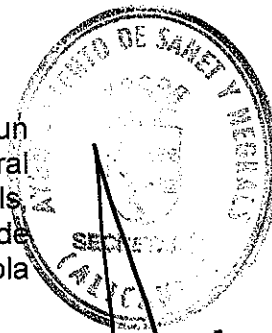
Negrals se situa en una vessant suau, als peus de l'extrem sud de la Serra de Segària, concretament en la zona baixa de les Penyes Roges i amb la plana fluvial del Girona i el seu afluent de la Bolata als peus de la població. Es tracta d'una zona de nucli urbà consolidat.

El nucli antic ve delimitat a l'oest pel barranc de l'Assagador, actualment un carrer, que desaigua al barranc del Bolata. Aquest darrer rierol porta molta aigua molts mesos l'any. En la zona urbana no hi trobem brolladors d'aigua potable i tradicionalment l'abastiment es fa mitjançant pous, sèries, etc.

- DESCRIPCIÓ DEL JACIMENT

L'assentament més antic del nucli antic de Negrals, correspondria a un rahal andalusí del *hisn* o terme castral de Segària, l'altre rahal del terme castral seria Benihòmer i les alqueries de Beniarbeig, Benicadim, Benimeli, Massils, Ràfol i Sagra. Com quasi totes les alqueries i assentaments d'origen islàmic de la comarca, es disposen als peus de muntanya i així s'aprofita tot el pla agrícola.

Sanchis Sivera ens informa que aquesta localitat també s'han dit Nagral o Negrani. Que el rei En Jaume I la donà a Raimundo de Villamarí juntament amb varies terres el 16 de maig de 1248. Corresponia al castell de Segària al

terme de Dénia i a la rectoria de Ràfol. En el segle XVI tenia 18 cases de moriscos. Després de l'expulsió es quedà deserta, En Jaume Pasqual atorgà la carta de repoblament el 31 d'agost de 1611 i l'ocuparen veïns de Pego. Els nous repobladors foren: Miquel Sanchis, Miquel Peris, Miquel Puig, fill de Josep, Joan Tamarit, Francesc Sastre, fill de Francesc, i Jaume Domínguez.

Segons R. Chabàs, en el segle XVII Negrals pertanyia a la família dels Pasqual, cavallers de la ciutat d'Oliva, i tenia vint cases.

Encara que les localitats de Negrals i Sanet es trobaven molt pròximes entre si, sempre estigueren separades en l'ordre polític. El 1820 s'uniren formant un sòl poble que es denominà *Unión Legal*, tornaren a separar-se el 1823, i definitivament el 1834 s'unificaren fins l'actualitat.

Al final de l'Edat Mitjana l'urbanisme del rahal de Negrals ve marcat per l'existència de la casa-palau dels Merita. Al voltant d'aquesta construcció es disposen les cases, formant així el nucli antic del llogaret. Tenim un exemple d'adzucat al mateix c/ Palau, possible herència d'un urbanisme anterior. El palau fou adquirit l'any 1570 per En Llorenç Merita i la seva dona Na Maria Gisbert, naturals d'Alcoi. La casa és de planta rectangular, amb pati central, amb una torre en un dels cantons, i a falta d'estudis més específics, sembla que els seus orígens medievals no es posen en dubte.

- DADES DE REGISTRE MATERIAL

REGISTRE MATERIAL

No hi ha registres de material del nucli urbà dipositats als museus de la comarca.

- CRONOLOGIA I PERIODITZACIÓ

TIPUS DE JACIMENT: Alqueria medieval en vessant suau.

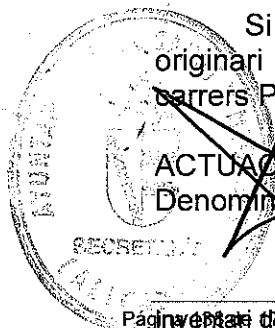
ADSCRIPCIÓ CULTURAL: L'origen de l'assentament s'inclouria a l'època andalusina i perduraria fins l'actualitat.

CRONOLOGIA: Des del segle XII fins l'actualitat.

- DADES CADASTRALS

Si tenim en compte el límit oest del barranc de l'Assagador, el nucli originari del rahal medieval estaria formada totalment o en gran part pels barrers Palau i el c/ Ample.

ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES
Denominació:

Típus:
Data:
Director:

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Arqueològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: regular.

Observacions: es tracta d'una àrea urbanitzada.

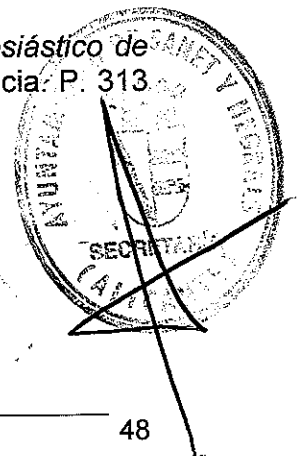
PERILL DE DESTRUCCIÓ

Índex: alt.

Observacions: la contínua remodelació i transformació de les cases actuals podrien destruir l'existència de restes antigues.

- BIBLIOGRAFIA

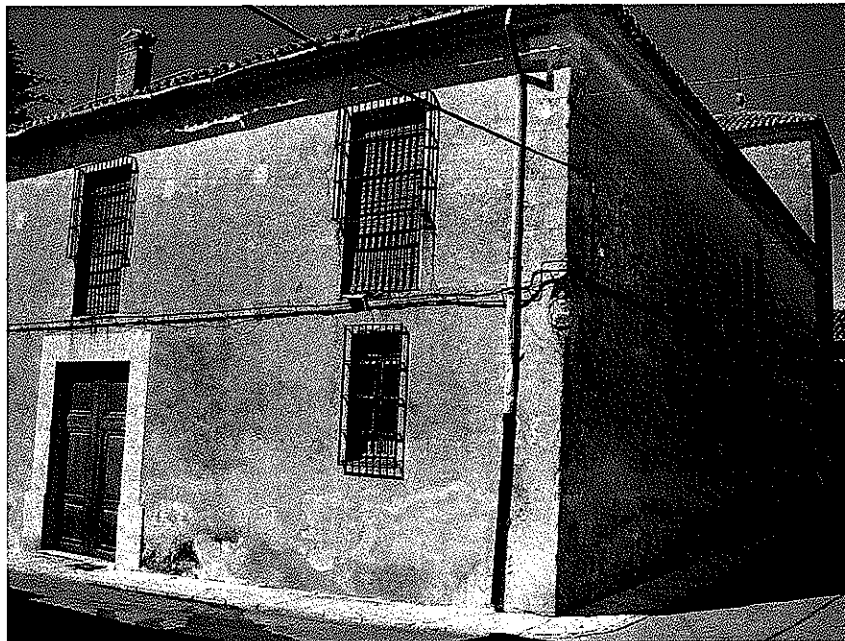
- CHABÁS, R. (1985): *Historia de Denia*. Notas introductorias de M. Bas y J. Carrasco. Institut d'Estudis Juan Gil-Albert, Diputació Provincial d'Alacant, Ajuntament de Dénia. Alacant. P. 388.
- IVARS PÉREZ, J. (1983): "Urbanisme musulmà a la Vall de la Rectoria". Instituto de Estudios Alicantinos. Rev. de investigación y Ensayos, nº 38. Dip. Alicante. Alicante.
- IVARS PÉREZ, J. (1986): "L'estructura territorial musulmana en la Marina Alta". 1er. Congrés d'Estudis de la Marina Alta. Institut d'Estudis "Juan Gil-Albert". Dip. d'Alacant. Alacant.
- MADOZ, P (1982): *Diccionario geográfico-estadístico-histórico de Alicante, Castellón y Valencia*. Tomos I y II. Institució "Alfons el Magnànim", Diputació Provincial de València. P. 732 i 733.
- RIERA ESTELA, J. (1990): "Lugares historicos en Sanet y Negrals. Palacio de la Señoria". Rev. de Fiestas Patronales. S/p.
- SANCHIS Y SIVERA, J. (1922): *Nomenclator geográfico-eclesiástico de los pueblos de la diócesis de Valencia*. Ed. M. Gimeno. València: P. 313 i 314.

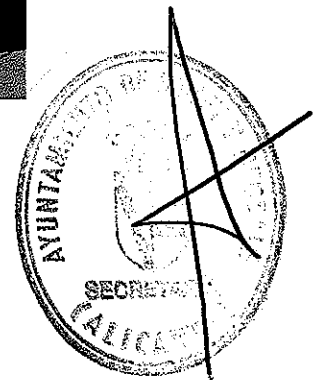
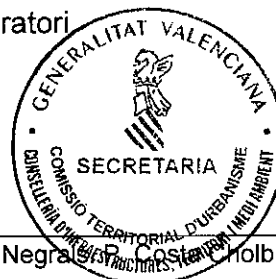

El c/ Palau amb la casa senyorial dels Merita a la dreta i al fons un atzucat, restes de l'urbanisme medieval de Negreals.

Cantonada del c/ Palau i el c/ Ample, amb la façana nord i est del palau dels Merita respectivament. Al fons la torre de l'edifici, hui convertida en oratori

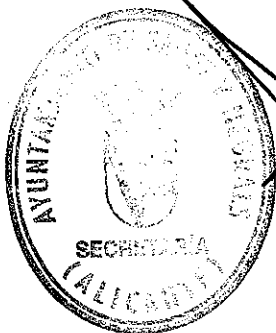

**PLAN GENERAL DE SANET Y NEGRALS.
NORMAS URBANÍSTICAS**

AYUNTAMIENTO DE SANET Y NEGRALS

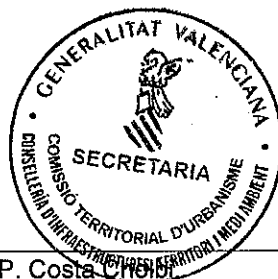
3. CATALOGO DE BIENES ETNOLOGICOS

NOTA: Del presente Catálogo de Bienes Etnológicos tienen la consideración de Bien de Relevancia Local (BRL) el plafón cerámico de Santa Anna y las campanas de la Parroquia de Santa Ana. Dado que ambos BRL se ubican en el inmueble de la Iglesia, que es a su vez BRL, el entorno descriptivo y gráfico de ambos coincide con el descrito para la Iglesia de Santa Ana en el Catálogo de Bienes Arquitectónicos

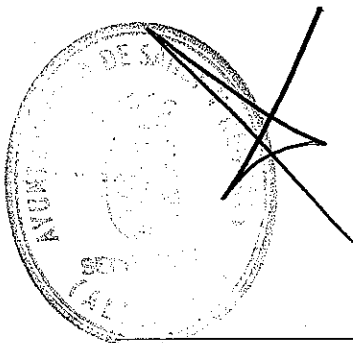
El patrimoni cultural valencià és una de les principals senyes d'identitat del poble valencià i el testimoni de la seua contribució a la cultura universal. Els béns que l'integren constitueixen un llegat patrimonial d'inalienable valor, la conservació i enriquiment del qual correspon a tots els valencians i, especialment, a les institucions i als poders públics que el representen.

(Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià)

Índex

1. Introducció
2. Consideracions legals
3. Consideracions tècniques:
  - 3.1.- Contingut
  - 3.2.- Metodologia de treball
  - 3.3.- Descripció de la fitxa
4. Llistat de béns de caràcter etnològic
5. Índex de protecció
6. Plànol dels béns etnològics del terme municipal de Sanet i Negrals
7. Fitxes d'inventari

INVENTARI DE BÉNS DE CARÀCTER ETNOLÒGIC DE SANET I NEGRALS

1.- Introducció

Sanet i Negrals té un terme municipal de 4,1 qm² d'extensió i al voltant de 550 habitants, se situa a la comarca de la Marina Alta, en el tram mig del riu Girona i a l'extrem sud de Segaria. D'aquesta serra li corresponen els pics de les Penyes Roges, amb una altura de 376 m, la més alta del terme. Després ja trobem altres turons i llomes més baixos, per acabar amb un terreny que baixa en vessant cap el pla del Girona, com bé ho indica la partida els Plans. Al Girona desguassen alguns barrancs com el de la Bolata, amb abundant aigua la major part de l'any, el Trullens que ve de Benidoleig, en el marge dret, i d'altres de menor importància. Forma part de la Rectoria junt amb Benimeli, Ràfol, Sagra, etc.

Com veurem en aquest treball, els elements que s'inclouen en l'inventari etnològic estan formats pel patrimoni format pels retaules ceràmics (Santa Anna, la Dolorosa i Sant Josep), les campanes de la població (Santíssim Crist de la Salut, Santa Anna i Immaculada) i la Venta.

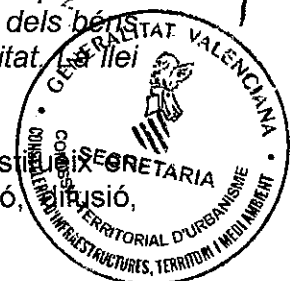
Els dos pobles de Sanet i Negrals foren assentaments andalusins, alqueria el primer i rahal el segon. L'any 1609 sumaven 28 cases i després de l'expulsió dels moriscos l'ordre de Sant Jaume i el cavaller Pasqual van imposar unes condicions molt feixugues als primers repobladors qui abans de l'any 1636 van abandonar els pobles i foren substituïts en gran part per mallorquins. L'any 1787 hi havia 216 habitants. Els dos pobles, molt pròxims entre si, intentaren una Unió Legal en els anys 1821-1823, però serà el 1834 quan es fusionen definitivament en un sol municipi.

2.- Consideracions legals

L'obligació de les institucions i poders públics de vetllar per la conservació i enriquiment del Patrimoni Cultural ha quedat suficientment especificada al llarg de tot l'ordenament jurídic actual, tant a l'àmbit estatal com autonòmic. La Constitució Espanyola (1978) arreplega a l'article 46:

"Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, en qualsevol que siga el règim jurídic i la titularitat penal sancionarà els atemptats contra aquest patrimoni".

La pròpia Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià es constitueix el marc legal de l'acció pública i privada dirigida a la conservació,

foment i acreixement del patrimoni cultural a l'àmbit de la Comunitat Valenciana. També la Llei 16/1985 del Patrimoni Històric Espanyol i el Reial Decret 111/1986, de desenvolupament parcial de l'anterior, així com en l'establert a l'article 31.5 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, es troben referències legals a tal efecte.

Disposicions que en tot cas, sempre van acompanyades, entre altres instruments, de mesures legals afavoridores de la confecció d'inventaris i catàlegs de béns culturals, jaciments arqueològics, béns de rellevància local, etc.; és a dir, d'aquells elements del patrimoni històric que formen part de la nostra cultura com a comunitat humana.

En aquest sentit, també la Llei 6/1994 Reguladora de l'Activitat Urbanística de la Comunitat Valenciana disposa a l'article 17.3 que:

"... en consonància amb les polítiques de conservació del patrimoni històric, arquitectònic i cultural, definides pels òrgans competents, catalogarà els béns immobles i adoptarà les mesures protectores que, conforme a aquelles, resulten d'interès."

També a l'article 25,1, on tracta del Catàleg de Béns i Espais Protegits diu:

"Els Catàlegs de Béns i Espais Protegits formalitzaran les polítiques públiques de conservació, rehabilitació o protecció dels béns immobles o dels espais d'interès. Per aquesta qüestió seleccionaran els que es consideren d'interès artístic, històric, paleontològic, arqueològic, etnològic, arquitectònic o botànic i els que integren un ambient característic o tradicional, així com els que es pretenen conservar per a la seua representativitat del patrimoni cultural comú o per raons paisatgístiques".

Així doncs, insisteix en la política de protecció del patrimoni històric i etnològic basat, entre altres pilars, en el coneixement dels béns a protegir, en el seu inventari i catalogació de forma que es facilite la seua interpretació i comprensió, a més de la valoració i gaudi per part dels ciutadans.

En virtut d'aquests manaments legals, les corporacions locals a l'hora d'establir un Pla General d'Ordenació Urbana, o en el seu defecte, unes Normes Subsidiàries de Planejament Municipal, entesos com a instruments de planificació urbanística, deuen vetllar per l'acompliment dels anteriors preceptes amb mesures que tendiran a la protecció del Patrimoni de cada poble.

Es per això que l'article 4.2 de la Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valenciana estableix que:

"Les entitats locals estan obligades a protegir i donar a conèixer els valors del patrimoni cultural existent en l'àmbit cultural respectiu. Els correspon especialment:

- a) *Adoptar les mesures cautelars necessàries per a evitar el deteriorament, pèrdua o destrucció dels béns del patrimoni cultural.*
- b) ...
- c) *Exercir la resta de funcions que expressament els atribuïska aquesta llei, sense perjudici del què estableix la legislació urbanística, mediambiental i qualsevol altra que s'hi haja d'aplicar en matèria de protecció del patrimoni cultural."*

La Llei 04/1998 del Patrimoni Cultural Valencià ha estat modificada per la Llei 7/2004 del 19 d'octubre, i la Llei 5/2007 del 9 de febrer, on també s'especifiquen i s'amplien els diferents graus de protecció del patrimoni cultural.

Per tot això, a l'hora de procedir a la revisió del plantejament urbanístic de Sanet i Negrals cal contemplar el patrimoni com un element de diversificació que permeta dinamitzar la gestió de l'espectre urbà i rural, enriquint-la amb valors culturals. El patrimoni no s'ha d'entendre com un obstacle pel desenvolupament urbanístic del municipi i per a les tasques d'ordenació del mateix. Aquestes mesures afavoriran la millora de la qualitat de vida i l'increment del nivell cultural dels ciutadans que financen, gaudixen i que, en ocasions, patixen l'aplicació de les normatives urbanístiques.

3.- Consideracions tècniques

3.1.- Contingut

El present catàleg de béns de caràcter etnològic identifica i singularitza aquells llocs i elements on ha quedat testimoni permanent de l'assentament, l'activitat humana, la cultura, la religió, les costums i tradicions dels habitants de Sanet i Negrals.

3.2.- Metodologia de treball

L'elaboració de l'inventari s'ha basat en la localització dels béns etnològics, en la confecció d'una fitxa descriptiva i analítica on quedaren recollides totes aquelles dades de tipus administratiu, urbanístic, etc. necessàries per a l'aplicació d'una política de protecció activa.

Per a la localització dels béns etnològics ens hem trobat amb una escassa bibliografia local que fera referència a aquests temes. S'han revisat les revistes de festes locals i les diverses publicacions de caràcter comarcal que feren referència a Sanet i Negrals. S'ha consultat l'Inventari d'Immobles d'Etnologia de la mateixa Direcció General de Patrimoni Artístic de la Generalitat Valenciana. S'ha visitat els llocs on es troben el béns de caràcter etnològic, s'han fitxat, fotografiat, etc. El resultat final és de 5 béns etnogràfics.

3.3.- Descripció de la fitxa.

S'ha procedit a dissenyar una fitxa morfològicament acord amb la ja existent de Patrimoni Immoble, però amb les variacions pròpies de les necessitats tècniques pròpies dels béns descrits.

En primer lloc, s'ha disposat d'un bloc de "dades geogràfiques" on s'escriu el nom de l'element etnològic i se situa en la partida, el municipi i la comarca. S'ha intentat emprar les denominacions i topònims propis de la localitat.

Les "coordenades cartogràfiques" es basen en el *Mapa Topogràfic Nacional de España* del Ministeri de Foment, Institut Geogràfic Nacional, a escala 1:25.000. Junt a les coordenades geogràfiques i l'altitud sobre el nivell de la mar, s'acompanya d'una breu descripció de l'accés i del paisatge del lloc on es localitza l'element.

En el bloc "descripció" s'expliquen les característiques del bé, la seua ubicació, la forma, les mesures, la seua adscripció cultural... A l'apartat "cronologia i tipologia" coneixerem la data de construcció o de transformació, la primera i segona tipologia. Dins el capítol "dades cadastrals" sabrem la informació respectiva del cadastre, les parcel·les on s'ubica el bé etnològic, el règim jurídic de què disposa, si es tracta d'un BIC o no, l'index de protecció que té, l'estat de conservació, etc.

L'apartat de la "bibliografia" ens facilitarà accedir a la informació tècnica complementària de cadascuna de les fitxes. I finalment al "material gràfic" hi trobarem el plànol de situació, el plànol del cadastre amb la localització i fotografies representatives del bé de caràcter etnològic.

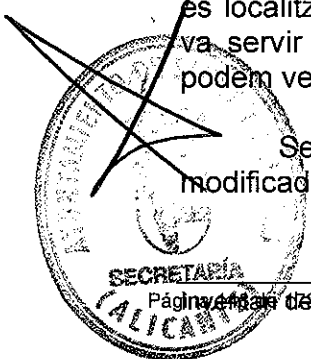
4.- Llistat de béns de caràcter etnològic

1. Retaule ceràmic de Santa Anna
2. Retaule ceràmic de la Dolorosa
3. Retaule ceràmic de Sant Josep
4. Campanes de Santa Anna (Santíssim Crist de la Salut, Santa Anna i Immaculada)
5. La Venta

5.- Índex de protecció

Del total dels cinc béns de caràcter etnològic que s'han fixat, es poden dividir en tres grups: els retaules ceràmics, les campanes de l'església de Santa Anna i la Venta. Els retaules ceràmics s'ubiquen en diferents edificis de la localitat, en el cas del de Santa Anna es troba en l'església de la població, sobre la portada principal. Els altres dos, el de la Dolorosa i el de Sant Josep, se situen en les façanes d'ambdues cases particulars, el primer en l'Av. Constitució i el segon en el carrer del mateix nom. La campana del Santíssim Crist de la Salut, fosa el 1830, i les de Santa Anna i Immaculada, foses el 1943, es localitzen al campanar de l'església de la localitat. La Venta, un edifici que va servir d'alberg, amb elements annexes com el pou, l'esbeudor, etc. el podem veure vora la carretera CV-731 de Benidoleig a Ondara.

Segons la Llei del Patrimoni Cultural Valencià (4/98), de l'11 de juny, modificada per la Llei 7/2004 del 19 d'octubre, l'arquitectura religiosa és els

retauls ceràmics anteriors a 1940 tenen la consideració de Béns de Rellevància Local. A més, com que el temple parroquial de Santa Anna també té la condició de Bé de Rellevància Local segons la Disposició Addicional Quinta de la Llei 5/2007, de 9 de febrer (una altra modificació de la Llei 4/1998), en conseqüència, les campanes també estan protegides, ja que les intervencions en aquestes han de ser comunicades a la Direcció General del Patrimoni Cultural Valencià adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.

Dins la figura de protecció denominada *Béns de Rellevància Local* s'engloben els següents elements:

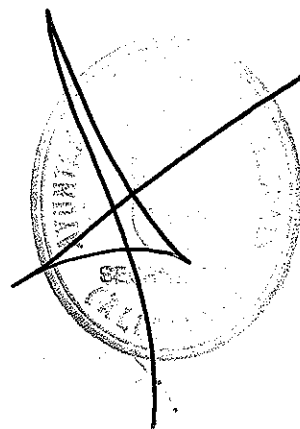
- Retaula ceràmic de Santa Anna
- Campanes de l'església de Santa Anna

Però considerem que també podrien incloure's en aquesta categoria la resta de retauls ceràmics que són de 1954 (la Dolorosa i Sant Josep) i la Venta.

Sanet i Negrals, 10 d'abril de 2008.

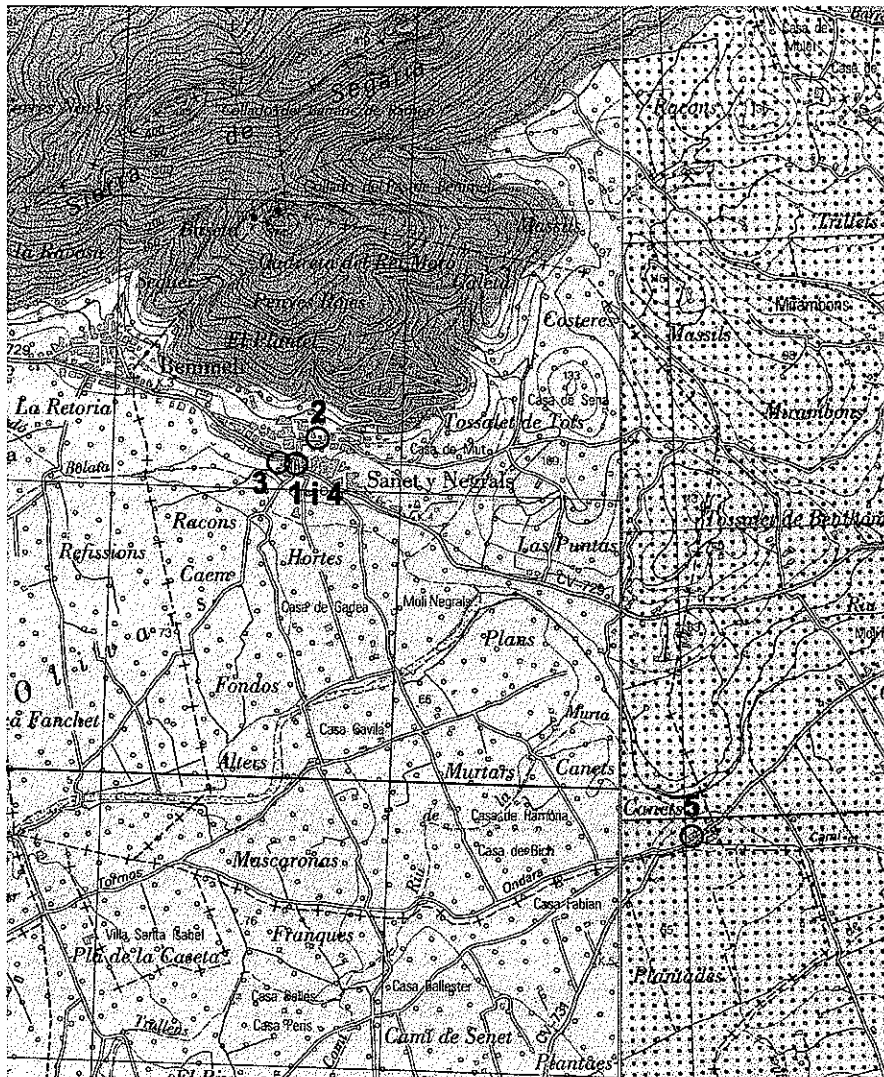

Pasqual Costa Cholbi
Arqueòleg col. núm. 13.911 CDL. València

6.- Plànol dels béns etnològics del terme municipal de Sanet i Negrais.

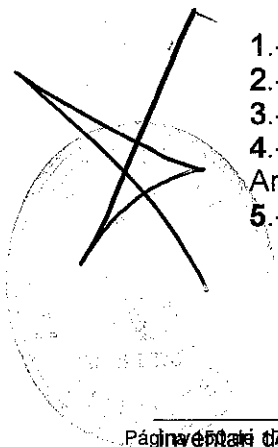
Plànol 822-I Plànol 822-II

Plànol 822-I Plànol 822-II

Béns etnològics:

- 1.- Retaule ceràmic de Santa Anna
- 2.- Retaule ceràmic de la Dolorosa
- 3.- Retaule ceràmic de Sant Josep
- 4.- Campanes de l'església de Santa Anna
- 5.- La Venta

7.- Fitxes d'inventari

Fitxa núm. 1.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM: **retaule ceràmic de SANTA ANNA.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 12" N. Long. 0° 01' 58" O.

COTES S.N.M: 75 m.

ACCÉS:

Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729, una vegada en la població cal anar al c/ Doctor Tomàs Mut on està l'església parroquial de Santa Anna. El retaule ceràmic es troba en la façana d'aquesta.

- DESCRIPCIÓ

El retaule ceràmic es localitza en la façana de l'església de Santa Anna, damunt de la portada principal, emmarcat per un gran arc decoratiu i a l'interior d'una fornícula rectangular de 80 x 120 cm.

La imatge representa Santa Anna i Santa Maria xiqueta. La primera està asseguda, amb la mà dreta subjecta un llarg pergamí i amb l'esquerre senyala l'escrit. Porta una túnica clara i a sobre un gran mantó que envolta quasi tot el cos, el cap està tapat amb un vel groc. La xiqueta està dreta i mirant l'escrit que li mostra sa mare, també du una túnica però de color rosa intens, un mantó verd i el cap descobert. L'escena es pot interpretar com que Santa Anna està ensenyant a llegir a la Verge Maria.

El fons de l'escena està format per un paisatge de jardí separat dels personatges per una balustrada. En el paisatge hi trobem abundant vegetació d'arbres, plantes, una casa, etc. Per baix de la imatge trobem l'escrit "SANTA ANNA" i envoltant-ho tot hi ha una sanefa en negre.

Les rajoles són policromes amb colors com el morat, blau, verd, rosa, groc, gris, negre, etc. El retaule ceràmic té un format rectangular vertical, de 3 x 4, les dimensions d'aquest són 60 x 80 cm. La imatge està formada per 12 rajoles de 20 x 20 cm. cadascuna i al voltant del plafó central trobem altres tres rajoles senceres situades baix, tretze mitges i dues que sols conserven un quart de rajola que en conjunt completen tot l'espai de la fornícula.

- CRONOLOGIA I TIPOLOGIA

DATA DE CONSTRUCCIÓ: 1930.

DATA DE TRANSFORMACIÓ:

1ª TIPOLOGIA: patrimoni ritual.

2ª TIPOLOGIA: retaule ceràmic.

- DADES CADASTRALS

Nucli urbà de Sanet i Negrals.

Parròquia de Santa Anna.

Adreça: c/ Doctor Tomàs Mut, núm. 1.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest retaule ceràmic s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Etnològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

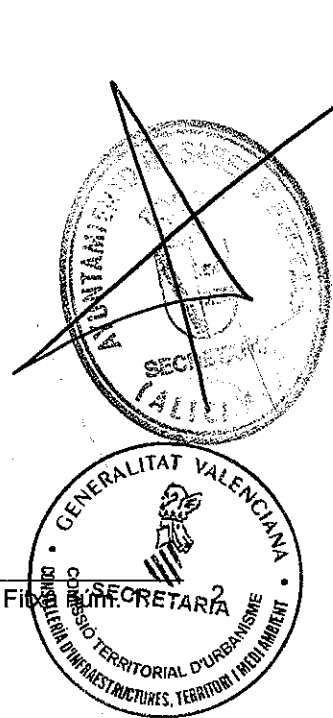
ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: bo.

Observacions:

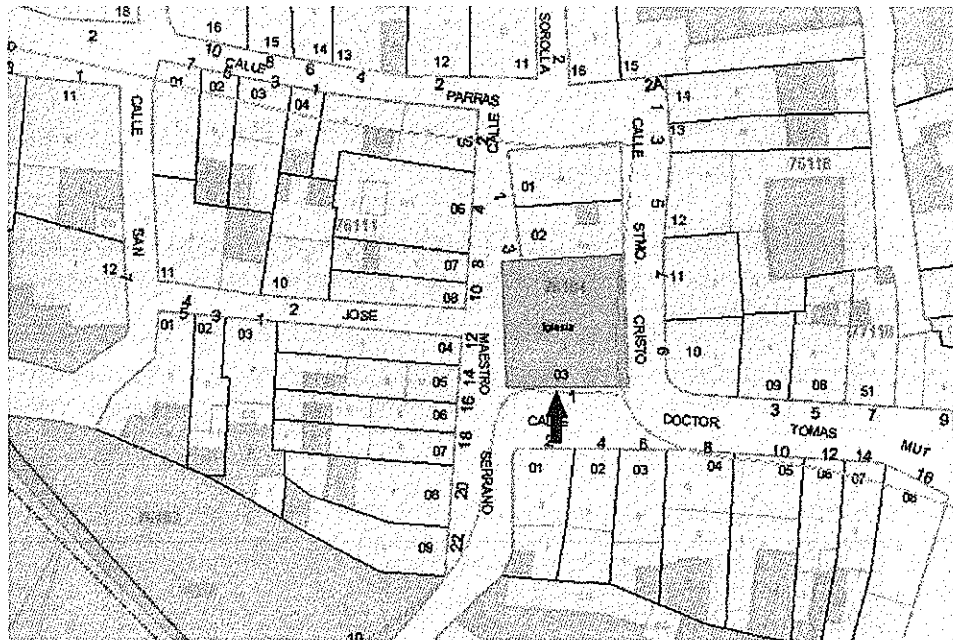
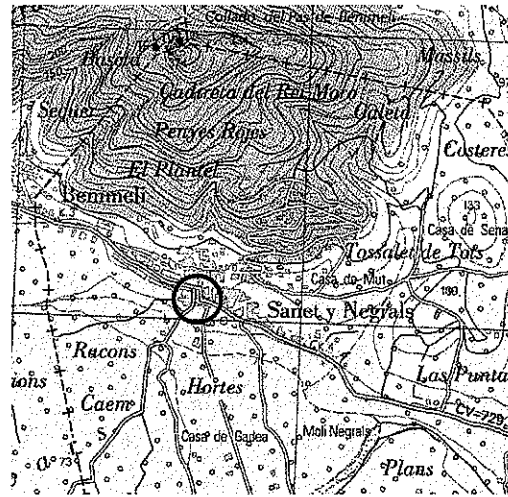
- BIBLIOGRAFIA

- SENDRA BAÑULS, F. (1994): Fitxa Inventari Immobles d'Etnologia: SANTA ANNA. Direcció General de Patrimoni Artístic, Conselleria de Cultura, G.V. www.cult.gva.es.
- SENDRA BAÑULS, F. (1995): *Plafons ceràmics i imatges devocionals a la Marina Alta (Alacant)*. Institut de Cultura "Juan Gil-Albert", Dip. d'Alacant, Ajuntament de Pego. P. 55.

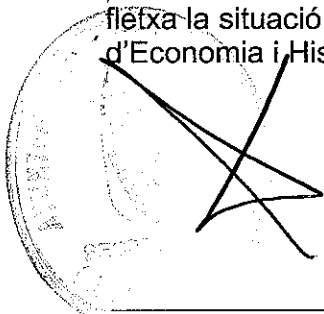

MATERIAL GRÀFIC

Localització del retaule ceràmic en l'església de Santa Anna de Sanet i Negrals. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

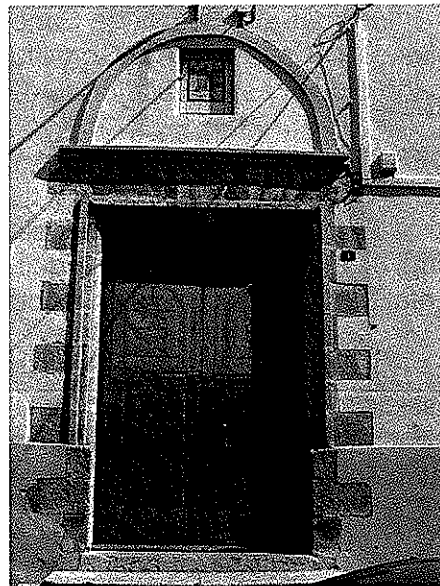
Ubicació, en taronja, de l'església de Santa Anna de Sanet i Negrals, amb una fletxa la situació del retaule ceràmic. Plànol extret del cadastre del Ministeri d'Economia i Hisenda. E. 1:1000. www.ovc.catastro.meh.es.

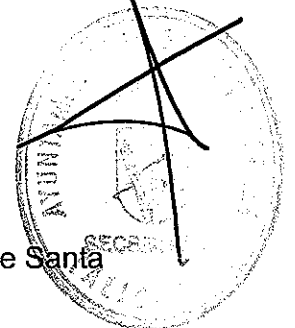

L'església de Santa Anna ubicada en el c/ Doctor Tomàs Mut de Sanet i Negrals.

Portada de l'església i situació del retaule ceràmic.

Fitxa núm. 2.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM: **retaule ceràmic de la DOLOROSA.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 13" N.   Long. 0° 01' 58" O.

COTES S.N.M: 85 m.

ACCÉS:

Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729, una vegada en la població cal anar a l'Av. Constitució núm. 8. El retaule ceràmic es troba a la façana d'una casa particular.

- DESCRIPCIÓ

El retaule ceràmic es localitza a la façana d'una casa de l'Av. Constitució núm. 8, en el primer pis d'aquesta. Està col·locat sobre el mur de la paret frontal, envoltat per un marc d'obra pintat de blanc.

La imatge representa a la Dolorosa de mig cos, amb les mans al pit en posició d'orar sobre una taula amb una tovalla blanca a sobre de la qual es disposa la corona d'espines del crucificat. Porta una túnica i un mantó de color blau fosc, per sota d'aquest darrer també té un vel blanc. El fons també té un to blavós.

Les rajoles són policromes amb colors com el blau, de diferents tons, blanc, gris, marró, rosa, etc. No presenta cap inscripció. El retaule té un format rectangular vertical, de 3 x 4, les dimensions d'aquest és 60 x 80 cm. La imatge està formada per 12 rajoles de 20 x 20 cm. cadascuna.

- CRONOLOGIA I TIPOLOGIA

DATA DE CONSTRUCCIÓ: 1954.

DATA DE TRANSFORMACIÓ:

1ª TIPOLOGIA: patrimoni ritual.

2ª TIPOLOGIA: retaule ceràmic.

- DADES CADASTRALS

Nucli urbà de Sanet i Negrals.

Adreça: c/ Constitució, 8.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest plafó ceràmic s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Etnològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

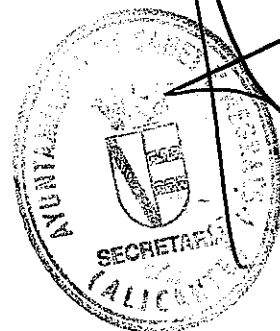
ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Bo.

Observacions:

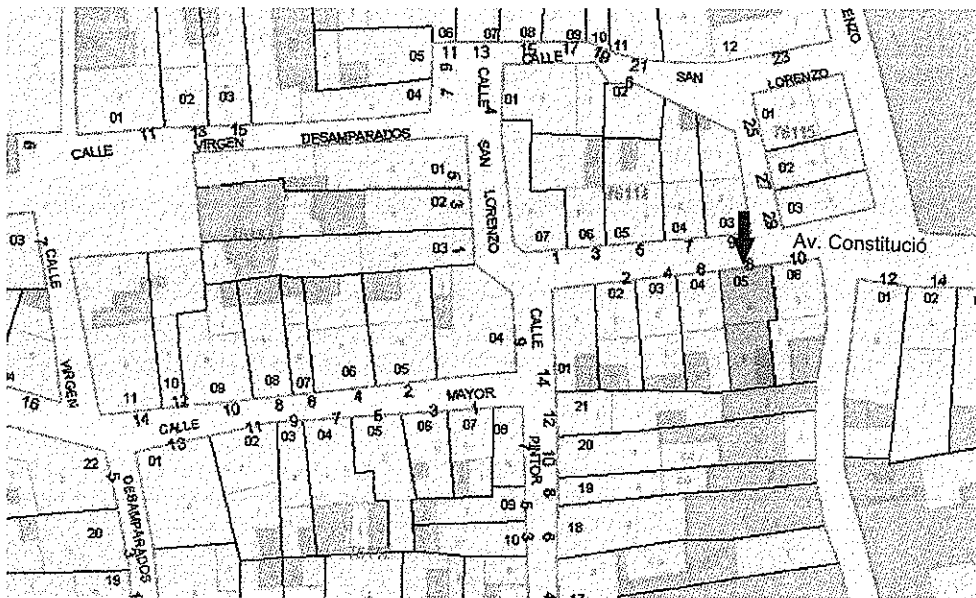
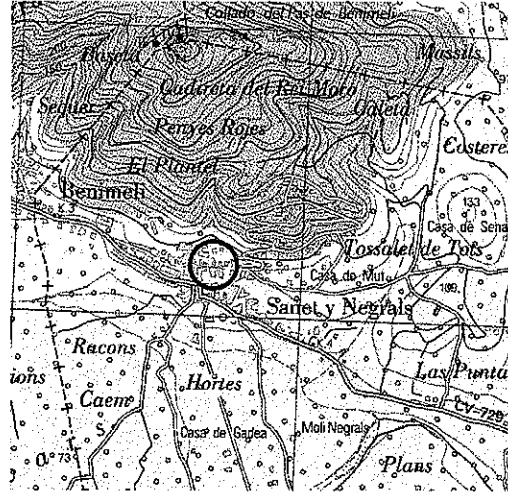
- BIBLIOGRAFIA

- SENDRA BAÑULS, F. (1995): *Plafons ceràmics i imatges devocionals a la Marina Alta (Alacant)*. Institut de Cultura "Juan Gil-Albert", Dip. d'Alacant, Ajuntament de Pego. P. 55.

MATERIAL GRÀFIC

Localització del retaule ceràmic de la Dolorosa a l'Av. Constitució núm. 8 de Sanet i Negrals. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

Ubicació, en taronja, de la casa on se situa el retaule ceràmic de la Dolorosa, a l'Av. Constitució núm. 8 de Sanet i Negrals. Una fletxa marca la localització de la imatge de la santa. Plànol extret del cadastre del Ministeri d'Economia i Hisenda. E. 1:1000. [Www.ovc.catastro.meh.es](http://www.ovc.catastro.meh.es).

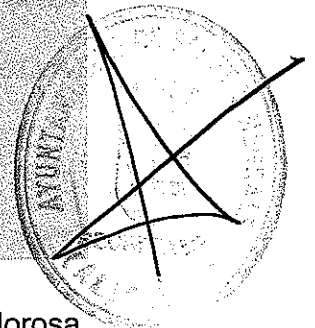
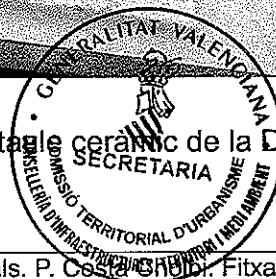

Façana i situació del retaule ceràmic de la Dolorosa a l'Av. Constitució núm. 8 de Sanet i Negrals.

El retaule ceràmic de la Dolorosa.

Fitxa núm. 3.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM: **retaule ceràmic de SANT JOSEP.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional.* Ed. 2000.

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 13" N.   Long. 0° 01' 58" O.

COTES S.N.M: 75 m.

ACCÉS:

Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729, una vegada en la població cal anar al c/ Sant Josep núm. 5. El retaule ceràmic es troba en la façana d'una casa particular.

- DESCRIPCIÓ

El retaule ceràmic es localitza en la façana d'una casa particular del c/ Sant Josep núm. 5, en el primer pis d'aquesta. Està col·locat sobre el mur de la paret frontal, envoltat per un marc d'obra pintat de color almangra.

La imatge representa la meitat superior del cos de Sant Josep en peu abraçat a Jesús xiquet també dret sobre una taula de fuster. Sant Josep porta una flor agafada al braç dret, vesteix una túnica rosa i un mantó marró clar. Jesús està embolicat amb una tela blanca. El fons és d'un gris molt clar.

Les rajoles són policromes amb colors com el rosa, marró clar, blanc, gris clar, etc. No presenta cap inscripció. El retaule té un format rectangular vertical, de 3 x 4, les dimensions d'aquest és 60 x 80 cm. La imatge està formada per 12 rajoles de 20 x 20 cm cadascuna.

- CRONOLOGIA I TIPOLOGIA

DATA DE CONSTRUCCIÓ: 1954.

DATA DE TRANSFORMACIÓ:

1ª TIPOLOGIA: patrimoni ritual.

2ª TIPOLOGIA: retaule ceràmic.

- DADES CADASTRALS

Nucli urbà de Sanet i Negrals.

Adreça: c/ Sant Josep, núm. 5.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest retaule ceràmic s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Etnològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

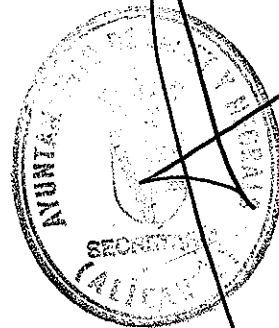
ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Bo.

Observacions:

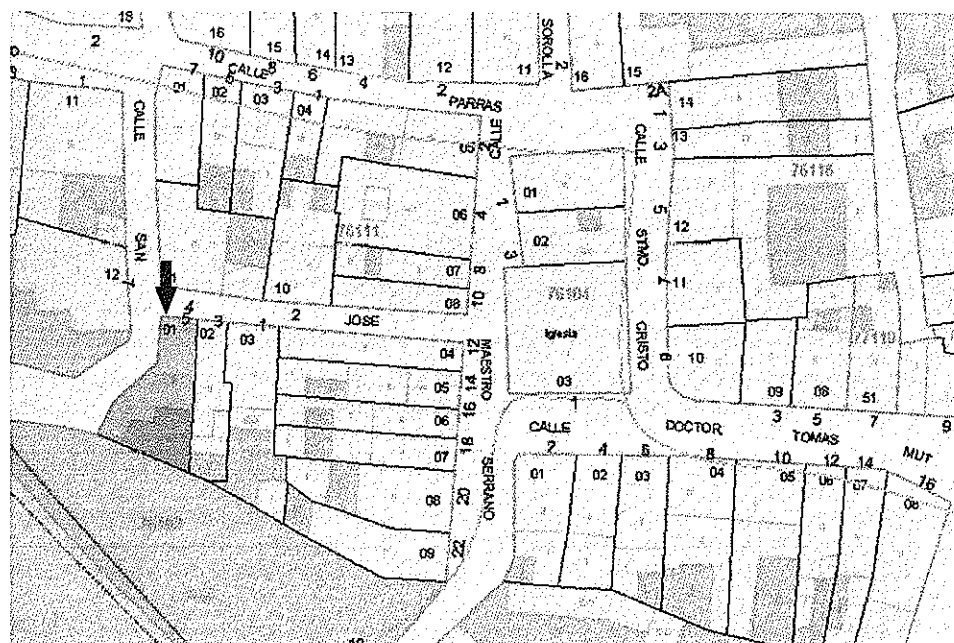
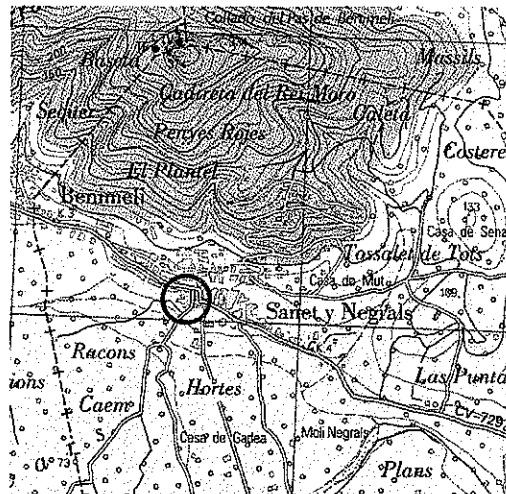
- BIBLIOGRAFIA

- SENDRA BAÑULS, F. (1995): *Plafons ceràmics i imatges devocionals a la Marina Alta (Alacant)*. Institut de Cultura "Juan Gil-Albert", Dip. d'Alacant, Ajuntament de Pego. P. 55.

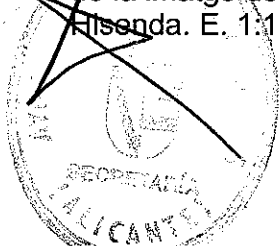

MATERIAL GRÀFIC

Localització del retaule ceràmic de Sant Josep al c/ Sant Josep 5 de Sanet i Negrals. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

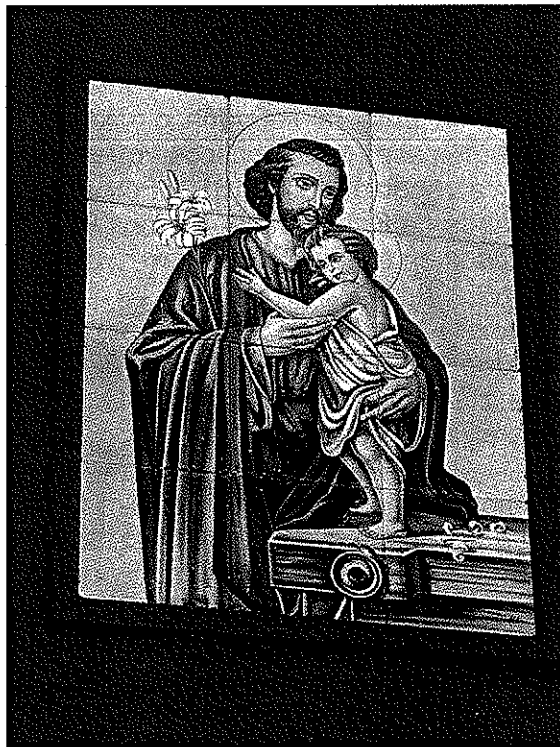
Ubicació, en taronja, de la casa on se situa el retaule ceràmic de Sant Josep, al carrer del mateix nom de Sanet i Negrals. Una fletxa marca la localització de la imatge del sant. Plànol extret del cadastre del Ministeri d'Economia i Hisenda. E. 1:1000. www.ovc.catastro.meh.es.

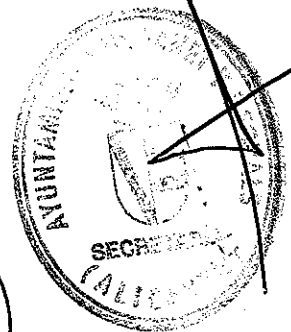

Façana i situació del retaule ceràmic de Sant Josep al carrer del mateix nom de Sanet i Negrals.

El retaule ceràmic de Sant Josep.

Fitxa núm. 4.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM: **CAMPANES de l'església de Santa Anna.**

PARTIDA: nucli urbà.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, *Mapa Topogràfic Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfic Nacional. Ed. 2000.*

FULL NÚM: 822-I (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 49' 12" N. Long. 0° 01' 58" O.

COTES S.N.M: 75 m.

ACCÉS:

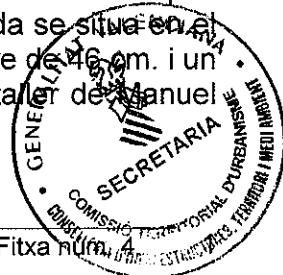
Arribar al municipi de Sanet i Negrals per la C.V. 729, una vegada en la població cal anar al c/ Doctor Tomàs Mut on està l'església parroquial de Santa Anna. El campanar amb les campanes fitxades se situa en la cantonada entre el c/ Doctor Tomàs Mut i el c/ Santíssim Crist.

- DESCRIPCIÓ

Les campanes s'ubiquen en el campanar de l'església de Santa Anna de Sanet i Negrals. Segons J. Sanchis i Sivera (1922), l'església de Sanet pertanyia a la parròquia del Ràfol, actualment té per titular a Santa Anna, se celebren festes al Crist de la Salut en la primera setmana d'octubre. En la segona meitat del segle XVI tenia huit cases de moriscos, que quedaren deshabitades per l'expulsió, va tornar a repoblar-se el 1610. Fou annexe de Sagra i la població pertanyia a la comanda de Sant Jaume. Segons R. Chabàs, entre Sanet i Sagra tenien quaranta cases en el segle XVII.

Encara que les localitats de Sanet i Negrals es trobaven molt pròximes entre si, sempre estigueren separades en l'ordre polític. El 1820 s'uniren formant un sòl poble que es denominà *Unión Legal*, tornaren a separar-se el 1823, i definitivament el 1834 s'unificaren fins l'actualitat.

El campanar presenta tres campanes nomenades Santíssim Crist de la Salut, Santa Anna i Immaculada. La campana Santíssim Crist de la Salut s'ubica en el costat est del campanar, de cara al carrer del mateix nom, està datada l'any 1830, té un diàmetre de 60 cm. i un pes de 125 quilos. La campana Santa Anna s'ubica en la cara sud del campanar, en el costat del c/ Doctor Tomàs Mut, es va fondre el 1943, amb un diàmetre de 78 cm. i un pes de 275 quilos, és la més gran de totes. La campana Immaculada se situa en el costat nord del campanar, està datada l'any 1943, té un diàmetre de 46 cm. i un pes de 56 quilos. Aquestes dues últimes es fongueren en el taller de Manuel Roses Vidal, de València.

En l'obertura oest del campanar, actualment cegada, hi trobem un timbre.

- CRONOLOGIA I TIPOLOGIA

DATA DE CONSTRUCCIÓ: 1830 (Santíssim Crist de la Salut) i 1943 (Santa Anna i Immaculada).

DATA DE TRANSFORMACIÓ:

1ª TIPOLOGIA: patrimoni ritual.

2ª TIPOLOGIA: campanes.

- DADES CADASTRALS

Nucli urbà de Sanet i Negrals.

Parròquia de Santa Anna.

Adreça: c/ Doctor Tomàs Mut, núm. 1.

RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Les campanes disposaran de protecció etnològica en el nou PGOU de Sanet i Negrals.

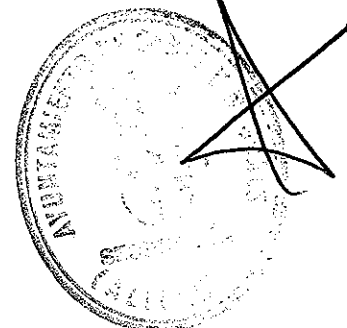
ESTAT DE CONSERVACIÓ

Índex: Bo.

Observacions:

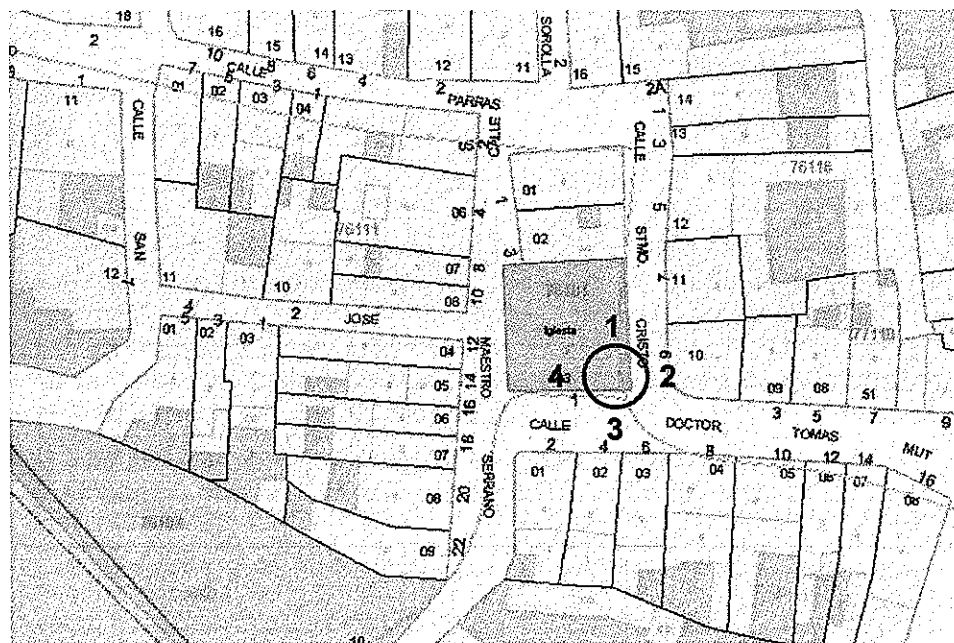
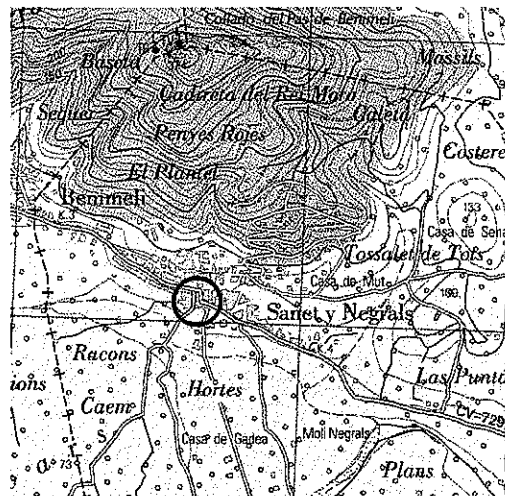
- BIBLIOGRAFIA

- MARTÍN NOGUERA, F. X. (2008): Inventari de campanes, Santa Anna de Sanet i Negrals. Direcció General de Patrimoni Artístic, Conselleria de Cultura, G.V. [Www.cult.gva.es](http://www.cult.gva.es). Campaners de la Catedral de València (2008). Campaners@hotmail.com.
- SANCHIS Y SIVERA, J. (1922): *Nomenclator geográfico-eclesiástico de los pueblos de la diócesis de Valencia*. Ed. M. Gimeno. València. P. 104 i 105.

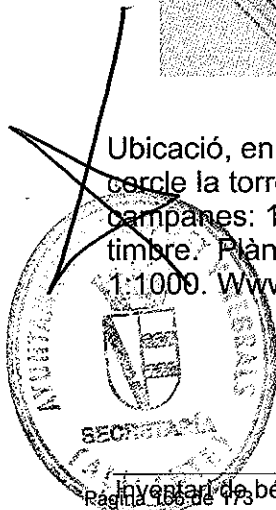

MATERIAL GRÀFIC

Localització de les campanes de l'església de Santa Anna de Sanet i Negrals. *Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.*

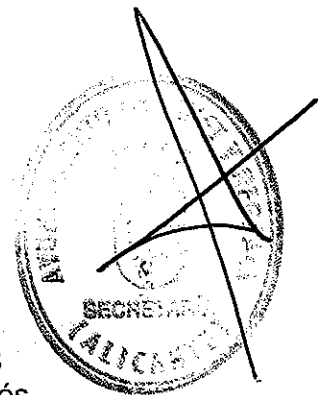
Ubicació, en taronja, de l'església de Santa Anna de Sanet i Negrals, amb un cercle la torre campanar. Els números en roig marquen la situació de les campanes: 1 Immaculada, 2 Santíssim Crist de la Salut, 3 Santa Anna i 4 timbre. *Plànol extret del cadastre del Ministeri d'Economia i Hisenda. Escala 1:1000. www.ovc.catastro.meh.es.*

L'església de Santa Anna ubicada en el c/ Doctor Tomàs Mut de Sanet i Negrais.

La campana Santíssim Crist de la Salut de l'any 1830.

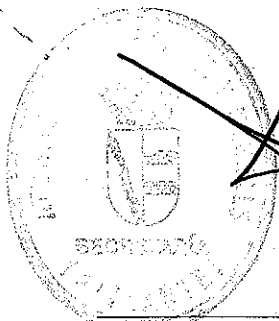
La campana Santa Anna, amb 78 cm. de diàmetre i 275 kg. és la més gran de totes.

La campana Immaculada ubicada en la cara nord del campanar.

L'obertura oest del campanar actualment cegada i amb el timbre.

Fitxa núm. 5.

- DADES GEOGRÀFIQUES

NOM: LA VENTA.

PARTIDA: Canets.

MUNICIPI: Sanet i Negrals.

COMARCA: Marina Alta.

- COORDENADES CARTOGRÀFIQUES

PLÀNOL: Orba, Mapa Topogràfico Nacional de España. Ministerio de Fomento, Instituto Geogràfico Nacional. Ed. 2000.

FULL NÚM: 822-II (59-63).

ESCALA: 1:25.000.

COORDENADES: Lat. 38° 48' 31" N. Long. 0° 01' 01" E.

COTES S.N.M: 61 m.

ACCÉS:

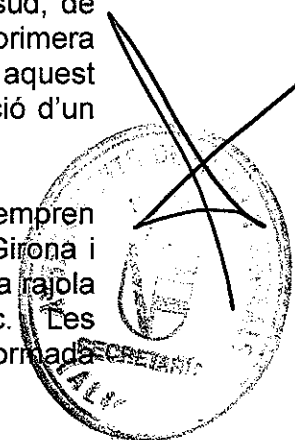
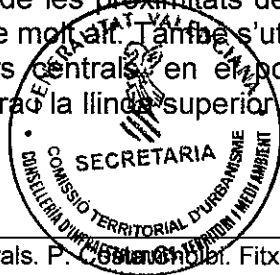
Per la carretera CV-731 de Benidoleig a Ondara, trobarem la Venta just a la vora i a l'esquerre en el quilòmetre 5,3.

- DESCRIPCIÓ

La Venta se situa en el pla agrícola del Girona, a la dreta d'aquest, al costat dret també de la desembocadura d'un xicotet barranc nomenat de la Barranquera. Estan just a la vora de la carretera aproximadament a meitat camí entre Beniarbeig i Benidoleig. D'ahí la seua funció de parada de les cavalleries en un temps en què aquestes predominaven en el transport.

El conjunt està format per un edifici en general similar a les cases de camp de la zona però amb particularitats específiques que el fan especial. Té una planta rectangular al que se li afegeix un porxe a la part de la façana principal i un recinte tancat amb un alt mur que pràcticament l'envolta. La zona principal de la casa presenta dues navades paral·leles i longitudinals separades per ambdós pilars de rajola. A aquest cos se li afegeix una navada transversal situada al costat est que posteriorment s'amplia amb altra navada paral·lela a aquesta i ocupant part de l'espai del tancat. El primer cos té la coberta a una vessant, la zona més alta d'aquesta és la façana principal, a la cara sud, de manera que permet crear una xicoteta cambra a la part superior en la primera navada. El segon cos presenta també la teulada a una vessant, però en aquest cas les aigües verteixen cap el pati clos. En conjunt s'observa la creació d'un joc de volums originals.

Els murs són de maçoneria travats amb morter de calç. S'empren massivament blocs de pedra calcària rodats de les proximitats del riu Girona i del barranc. No es treballen en un percentatge molt alt. També s'utilitza la rajola rectangular en algun element com els pilars centrals en el pou, etc. Les obertures també estan emmarcades amb pedra i la llinda superior està formada per una biga de fusta.

L'interior de l'edifici ha estat remodelat de forma que han desaparegut els barandats interns, la llar, etc. Encara conserva part del pis de rajoles de fang. El porxe està realitzat amb materials de construcció molt moderns (rajola buida, ciment, etc.) producte d'una remodelació anterior, segurament de la segona meitat del segle passat.

La tanca del recinte obert que envolta la casa també presenta les mateixes característiques constructives. Aquest espai tindria les funcions de corral, estables, etc. En el seu interior i en part de la casa s'atendrien les necessitats de les cavalleries que passarien per la "venta".

A l'exterior del recinte, junt al porxe hi trobem un esbeuredor format per una pica de pedra picada, de planta rectangular. Pròxim a aquest i al costat del cantó de la casa també està el pou i el safareig. El pou és del tipus tancat, amb una mena de capella en la qual s'obri una porta. Està fet amb rajola plana.

Veïna a aquesta casa en podem trobar altra de similars característiques però ja fora del terme municipal de Sanet i els Negrals, correspon a Beniarbeig. Ambdues "ventes" estarien en funcionament possiblement ja a finals del segle XVIII, el camí entre Ondara i Benidoleig era un via important i aquest tipus de construccions esdevenien importants per a la xarxa de comunicacions del país.

A principis de la dècada de 1990 En J. Balaguer Serra es va trobar, en aquesta zona, una placa de marbre de forma casual. Es tractava de part d'una làpida funerària romana probablement del segle I d.n.e. J.M. Abascal i J.A. Gisbert fan un estudi acurat de la làpida a "Cinco inscripciones latinas del territorio de Dianium (Dénia, Alicante. Hispania Citerior).

- CRONOLOGIA I TIPOLOGIA

DATA DE CONSTRUCCIÓ: Segle XIX.

DATA DE TRANSFORMACIÓ:

1ª TIPOLOGIA: Patrimoni rural.

2ª TIPOLOGIA: Alberg de carretera.

- DADES CADASTRALS

CADASTRE: Sanet i Negrals.

Data: 07/01/2004.

Polígon: 3, fulla única.

Parcel·les: 218 b.

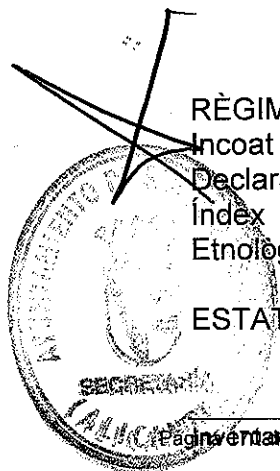
RÈGIM JURÍDIC

Incoat BIC. No.

Declarat BIC. No.

Índex de protecció. Aquest espai s'inclourà dins de l'Àrea de Protecció Etnològica del PGOU de Sanet i Negrals en un futur pròxim.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

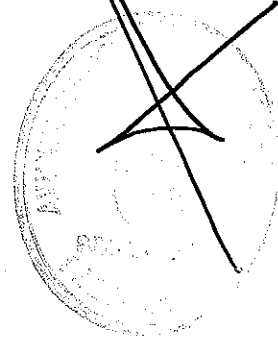

Índex: regular.

Observacions: l'edifici ha sofert diverses remodelacions.

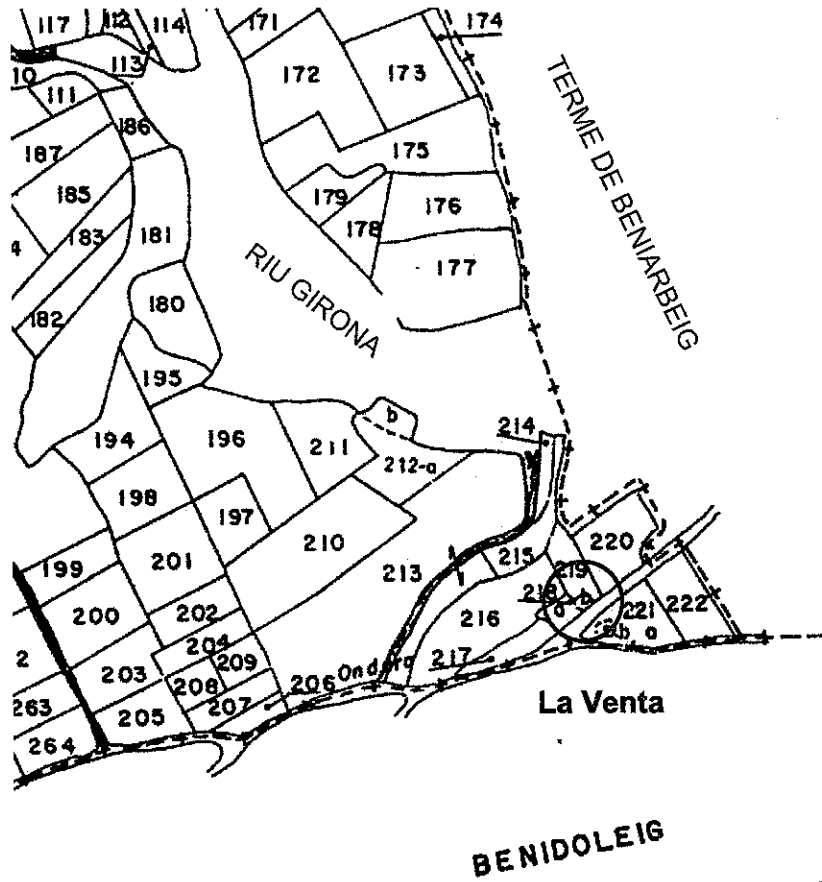
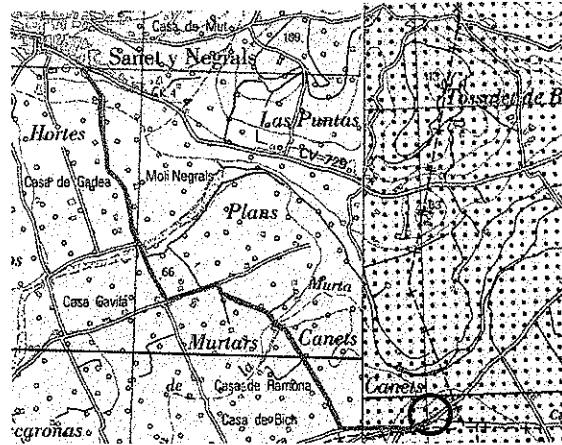
- BIBLIOGRAFIA

- ABASCAL, J.M. i GISBERT J.A. (1998): "Cinco inscripciones latinas del territorio de Dianium (Denia, alicante. Hispania Citerior)". *Lycetvm XIV-XVI*, 1995-1997. *Anales de la Universidad de Alicante. Prehistoria, Arqueología e Historia Antigua*. P. 97 i 98.

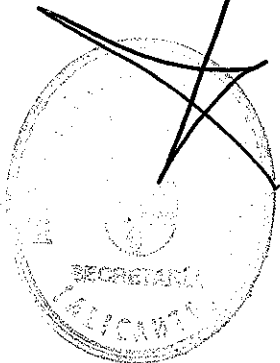

MATERIAL GRÀFIC.

Localització de la Venta en roig i l'accés en taronja. Mapa Topogràfic Nacional de España 1:25.000.

La Venta se situa en la parcel·la 218 b del polígon 3 fulla única. Plànol cadastral de Sanet i Negrals, 1990. Escala 1: 5000.

La Venta vora la carretera d'Ondara a Benidoleig.

Interior del cos principal de la casa.

L'esbeuredor amb la pica vora el porxe.

